Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 120/1428/2016
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 1 marca 2016 roku

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W BIAŁYMSTOKU

PODLASKI REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2016 ROK

BIAŁYSTOK, luty 2016

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE…… 3

2. Podstawy formalno-prawne opracowania RPDZ na rok 2016…….. 3

3. ROZDZIAŁ I. Aktualna sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim……... 7

4. ROZDZIAŁ II. Cele i priorytety regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na 2016 r…….…….. 17

5. ROZDZIAŁ III. Działania na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich przyjęte do realizacji na 2016 r..…….……. 23

   5.1. PRIORYTET I. Rozwój przedsiębiorczości……. 23

   5.2. PRIORYTET II. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ……. 25

   5.3. PRIORYTET III. Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców regionu ……. 34

   5.4. PRIORYTET IV. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy …… 37

6. ROZDZIAŁ IV. Zarządzanie, monitorowanie i koordynowanie wykonania zadań ……... 41

7. ROZDZIAŁ V. Finansowanie realizacji przyjętych zadań…….. 42

ZAŁĄCZNIKI……. 44

1. WPROWADZENIE

Do zadań samorządu województwa podlaskiego w zakresie polityki rynku pracy należy określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia (RPDZ). Jest to obowiązek ustawowy wynikający z zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.). Podstawą do przygotowania RPDZ jest krajowy plan działań na rzecz zatrudnienia oraz strategia rozwoju województwa i strategia polityki społecznej województwa.
Dokument jest przygotowywany corocznie i określa, zgodnie z ustawowymi wymogami, priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia na regionalnym rynku pracy. Intencją RPDZ/2016 jest wytyczenie kierunków regionalnej polityki rynku pracy przyczyniającej się do wzrostu zatrudnienia i wspierania osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Z uwagi na operacyjny charakter dokumentu bierze on pod uwagę oczekiwania przedstawione w regionalnych dokumentach strategicznych i programowych, a w szczególności w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r. oraz Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020.

2. Podstawy formalno-prawne opracowania RPDZ na rok 2016.

2.1. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 jako podstawa do opracowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia oraz główne krajowe dokumenty strategiczne i programowe związane z rynkiem pracy

Zgodnie z **Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.), KPDZ jest uchwalany przez Radę Ministrów i uwzględnia zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Dokument ten służy realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. KPDZ stanowi podstawę dla przygotowania przez samorząd województwa corocznych regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia.
W KPDZ na lata 2015-2017 określono następujące cele:

Cel ogólny: Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem (do 68, l% w 2017 r. - dla osób w przedziale wieku 20-64 lata).
Realizacji celu głównego sprzyjać będzie osiągnięcie celów dodatkowych, którymi są:
- zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem,
- zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Priorytetami KPDZ są:
1. Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia.
2. Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

Cele KPDZ/2015-2017 będą realizowane w obrębie działań kierunkowych zgrupowanych we wskazanych wyżej obszarach priorytetowych:
1. Rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy.
2. W spieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym.
3. Sięganie po niewykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez imigrację zarobkową.
4. Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy.
5. Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie.
6. W spieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne).

7. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach gospodarczych o wysokim potencjale wzrostu zatrudnienia oraz sektorze ekonomii społecznej.

Wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia.
Stworzenie większej liczby dobrej jakości miejsc pracy to jeden z głównych celów Strategii „Europa 2020". Europejska Strategia Zatrudnienia wraz z wytycznymi dotyczącymi zatrudnienia i programami wspierającymi, mają służyć zwiększeniu wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz postępu społecznego.
W Strategii Europa 2020 na rzecz zatrudnienia oraz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu po raz pierwszy określono szereg głównych celów, w tym w zakresie polityki zatrudnienia:

1. rynek pracy: podwyższenie do 2020 r. wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat do 75 proc.
2. poprawa jakości i wyników systemów kształcenia i szkolenia: zmniejszenie odsetka młodych osób przedwcześnie kończących naukę do poziomu poniżej 10 proc., oraz zwiększenie do co najmniej 40 proc. odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe (lub równoważne),
3. włączenie społeczne i zwalczanie ubóstwa: zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Decyzja Rady z dnia 5 października 2015 r. określiła wytyczne dotyczące polityk zatrudnienia państw członkowskich na rok 2015 stanowiące część zintegrowanych wytycznych dotyczących wdrożenia Strategii „Europa 2020":
Wytyczna 5: Pobudzanie zapotrzebowania na pracę.
Wytyczna 6: Zwiększenie podaży pracy, umiejętności i kompetencji.
Wytyczna 7: Poprawa funkcjonowania rynków pracy.
Wytyczna 8: Działania na rzecz włączenia społecznego, zwalczania ubóstwa i promowania równych szans.

Krajowy Program Reform (KPR).
W **Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020",** który jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii „Europa 2020" określono cele krajowe.
Cel ogólny KPR to:

- Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata na poziomie 66,5% (w 2014 r.), 68,6% w 2017 r.,71% w 2020 r.,
- zmniejszenie do 4,5% odsetka osób wcześnie porzucających naukę w 2020 r.,
- zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lata w 2020 r.,
- obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2020 r.

Cele te będą służyły osiągnięciu następujących priorytetów unijnej **Strategii „Europa 2020":**

- **wzrost inteligentny (ang. smart growth),** czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- **wzrost zrównoważony (ang. sustainable growth)**, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- **wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. inclusive growth)**, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:
Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia,

Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,
Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

KPDZ/2015-2017 szczególnie skupił się na etapie 4: Aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo, gdzie istotne jest rozwijanie kapitału ludzkiego przez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 (PO WER) powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspiera też innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

PO WER wspiera następujące obszary:

- zatrudnienie i mobilność pracowników,
- włączenie społeczne i walkę z ubóstwem,
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- wzmacnianie sprawności i efektywności państwa.

Grupami docelowymi działań realizowanych w ramach PO WER są m.in:

- osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-24 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. kategoria NEET) (w odniesieniu do środków pochodzących z Inicjatywy dla młodych YEI),
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 24. roku życia bez pracy (w odniesieniu do środków spoza YEI),
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 29. roku życia bez pracy w odniesieniu do pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- pracodawcy i ich pracownicy,
- osoby objęte programami profilaktycznymi,
- osoby odbywające karę pozbawienia wolności,
- społeczność romska.

W ramach Osi I Osoby młode na rynku pracy realizowane wsparcie kierowane jest bezpośrednio do osób młodych bez pracy, które będzie przyczyniało się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy. Cele szczegółowe Osi – Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r. ż. bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

2.2. Regionalne dokumenty strategiczne i programowe,

Regionalne dokumenty strategiczne, w które wpisuje się Podlaski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r. to:

- **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku**, określająca kierunki długofalowej koncepcji rozwoju województwa. Wizja województwa sformułowana w dokumencie to Województwo podlaskie: zielone, otwarte, dostępne i przedsiębiorcze. Cele strategiczne i operacyjne Strategii przedstawia tabela poniżej.

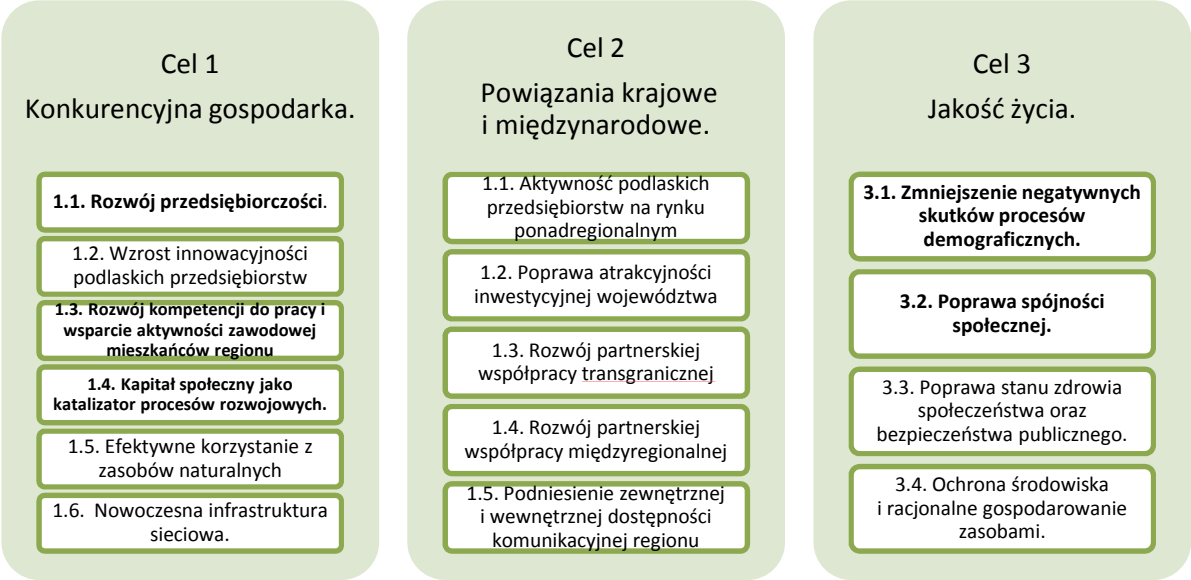

- **Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020** (SPSWP) jest dokumentem, który scala główne cele i kierunki działań dotyczących przeciwdziałania problemom społecznym i stanowi fundament realizacji polityki społecznej w województwie podlaskim na najbliższe lata. SPSWP do roku 2020 określa zasady i obszary działań w realizacji regionalnej polityki społecznej oraz skupia kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, zapobiegania procesom wykluczenia społecznego oraz stwarzania warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Celem Strategii jest zapewnienie, w warunkach ciągłych przemian, kompleksowego wsparcia osobom i grupom społecznym oraz stałe i efektywne dostarczanie profesjonalnych rozwiązań umożliwiających zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, w oparciu o posiadaną wiedzę i zdobyte doświadczenie kadr oraz wysoki poziom integracji społecznej.

W dokumencie wyodrębniono pięć obszarów strategicznych i odpowiadające im cele:

1. Zaspokojenie potrzeb rodzin w województwie podlaskim.
2. Wypełnianie funkcji rodziny (rodziny z osobami zależnymi, bezpieczeństwo).
3. Profilaktyka oraz oferta leczenia w systemie ochrony zdrowia.
4. Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej.
5. Efektywna pomoc społeczna.

- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020** (RPOWP 2014-2020), który jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 RPOWP 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Obejmuje 33 priorytety inwestycyjne w ramach 9 celów tematycznych, które zostały ujęte w 10 osiach priorytetowych. W ramach RPO WP 2014-2020 trzy osie priorytetowe będą miały największy wpływ w zakresie kreowania aktywnej polityki rynku pracy w województwie podlaskim. Są to osie:

Oś II. Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa.

2.1. Zwiększenie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy w tym odchodzących z rolnictwa przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wsparcie mobilności zasobów pracy.
2.2. Działania na rzecz równowagi praca życie.
2.3. Wsparcie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych.
2.4. Adaptacja pracowników, przedsiębiorców i przedsiębiorstw do zmian.
2.5. Aktywne i zdrowe starzenie się.

Oś III. Kompetencje i kwalifikacje.
3.1.Kształcenie i edukacja.
3.2. Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr podlaskiej gospodarki.
3.3. Szkolnictwo zawodowe na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki.

Oś VII Poprawa spójności społecznej
7.1. Rozwój działań aktywnej integracji
7.2. Rozwijanie usług społecznych.
7.3. Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym woj. podlaskiego

3. ROZDZIAŁ I. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim.

1. Ludność, migracje

Podobnie jak w skali kraju, również w województwie podlaskim w 2014 roku odnotowano **rzeczywisty ubytek ludności**. W końcu 2014r. w woj. podlaskim mieszkało 1192,0 tys. osób, czyli o 3,0 tys. mniej niż przed rokiem (o 0,3%). O spadku liczby mieszkańców zadecydowało ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, które wyniosło -1,9 na 1000 ludności (w 2013r.: -2,10); dla Polski wskaźnik ten osiągnął wartość -0,4. Innym decydującym czynnikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa ukształtował się on w 2014 roku na poziomie -0,69 (w roku poprzednim: -1,28), podczas gdy wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł -0,03[1].

Zjawisko **migracji zarobkowej** na trwałe wpisało się w obraz sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski. Rok 2014 był kolejnym rokiem zwiększania się zasobu imigracyjnego Polaków w innych krajach, przy czym wzrost ten był większy niż w roku poprzednim. Szacuje się, że w końcu 2014 roku poza granicami Polski przebywało czasowo około 2320 tys. mieszkańców naszego kraju, tj. o 124 tys. (5,6%) więcej niż w 2013 roku. W Europie w 2014 r. przebywało około 2013 tys. osób, przy czym zdecydowana większość – około 1901 tys. – przebywała w krajach członkowskich UE. Spośród krajów UE, nadal najwięcej osób przebywało w Wielkiej Brytanii (685 tys.), Niemczech (614 tys.), Irlandii (113 tys.) oraz w Holandii (109 tys.) i we Włoszech (96 tys.). W 2014r. odnotowano znaczący wzrost liczby Polaków przebywających w Niemczech oraz w Wielkiej Brytanii, czyli w głównych krajach docelowych emigracji z Polski w ostatnich latach, a spoza UE w Norwegii, gdzie przebywało 79 tys. Polaków. Zmniejszyła się za to liczba emigrantów z Polski w Hiszpanii i Grecji oraz Irlandii. Szacuje się, że około 80% czasowych emigrantów z Polski przebywa za granicą co najmniej 12 miesięcy. Osoby te zaliczane są do emigrantów długookresowych[2].

2. Pracujący i bezrobotni

Jak wynika z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności[3], w 2015 roku w woj. podlaskim liczba **ludności aktywnej zawodowo** zwiększyła się. W III kwartale 2015r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 531 tys. osób i była o 32 tys. większa niż przed rokiem. Jednocześnie wzrósł współczynnik aktywności zawodowej w grupie ludności powyżej 15 roku życia – o 1,3 punktu proc. i wyniósł 56,5%. Zwiększył się również wskaźnik zatrudnienia, o 2,4 punktu proc., osiągając wartość 53,2%, co wynikało ze wzrostu liczby osób pracujących (o 41 tys., tj. o 8,9%). Należy tu zaznaczyć, że oba te wskaźniki były na poziomie wyższym niż średnia krajowa (Polska odpowiednio: wskaźnik aktywności zawodowej – 56,4%, wskaźnik zatrudnienia – 52,4%).

Tabela 1. Aktywność zawodowa ludności (wg BAEL*) w woj. podlaskim w latach 2014-2015

[1] Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie podlaskim w 2014r., Informacje i opracowania statystyczne, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2014, s. 10 i nast.
[2] Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2014, Notatka informacyjna, GUS, Warszawa 2015
[3] www.stat.gov.pl/bdl/, GUS

Aktywność zawodowa ludności w wieku pow. 15 roku życia		III kw. 2014	III kw. 2015
Współczynnik aktywności zawodowej w %	**Podlaskie**	55,2	56,5
	Polska	56,5	56,4
Wskaźnik zatrudnienia w %	**Podlaskie**	50,8	53,2
	Polska	51,9	52,4
Stopa bezrobocia w %	**Podlaskie**	8,0	5,8
	Polska	8,2	7,1
Aktywność zawodowa ludności w wieku 20-64 lata		**III kw. 2014**	**III kw. 2015**
Wskaźnik zatrudnienia w %	**Podlaskie**	69,0	71,0
	Polska	67,3	68,4

Źródło: BDL, www.stat.gov.pl/bdl/ GUS

W końcu 2014r. w **gospodarce narodowej woj. podlaskiego pracowało**[4] 408,8 tys. osób, czyli 54,1% ludności województwa w wieku produkcyjnym. W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba pracujących zwiększyła się o 8,8 tys. osób, tj. o 2,2%. Województwo podlaskie jest regionem typowo rolniczym i udział pracujących w rolnictwie, łowiectwie i rybactwie jest znaczący. W 2014r. wyniósł on 31,1%, tj. prawie dwukrotnie więcej niż średnia krajowa (16,8%). W porównaniu do roku ubiegłego wskaźnik ten zmniejszył się o 0,6 punktu proc. Odwrotna tendencja dotyczyła natomiast sektorów: przemysłu (wzrost udziału w strukturze pracujących o 0,4 punktu proc., do 15,3%), sektora budownictwa (wzrost o 0,1 punktu proc., do 4,9%) i handlu (o 0,1 punktu proc., do 13,3%). Zmian nie zanotowano w pozostałych sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna –udział na poziomie 5,9%, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne na poziomie - 5,2%, transport i gospodarka magazynowa - 4,3%.

Tabela 2. Pracujący* w woj. podlaskim w latach 2013-2014 wg wybranych sekcji PKD (stan w końcu roku)

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2013	Struktura w %	2014	Struktura w %	wzrost/ spadek liczby pracujących	
					w liczbach	w %
Liczba pracujących ogółem, w tym:	**400090**	**100,0**	**408841**	**100**	**8751**	**2,2**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	126790	31,7	127040	31,1	250	0,2
Przemysł	59583	14,9	62417	15,3	2834	4,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	52721	13,2	54469	13,3	1748	3,3
Edukacja	33818	8,5	33915	8,3	97	0,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23635	5,9	24247	5,9	612	2,6
Budownictwo	19298	4,8	19940	4,9	642	3,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20975	5,2	21165	5,2	190	0,9
Transport i gospodarka magazynowa	17146	4,3	17554	4,3	408	2,4

[4] Pracujący w gospodarce narodowej w 2014 roku, GUS Warszawa 2015, http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/pracujacy-w-gospodarce-narodowej-w-2014-r-,7,11.html

SEKCJE PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności)	2013	Struktura w %	2014	Struktura w %	wzrost/ spadek liczby pracujących	
					w liczbach	w %
Pozostałe	46124	11,5	48094	11,8	1970	4,3

Źródło: Pracujący w gospodarce narodowej w 2014 roku, GUS Warszawa 2015, http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/pracujacy-w-gospodarce-narodowej-w-2014-r-,7,11.html

Zwiększa się **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw[5], które** w okresie styczeń – listopad 2015r. wyniosło 97,9 tys. osób i było o 0,1% wyższe od zanotowanego w tym samym czasie w zeszłym roku. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku najwyższy wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce w sekcjach: informacja i komunikacja (o 6,5%), transport i gospodarka magazynowa (o 4,3%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 3,9%). Spadek wystąpił m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,7%), jak również w budownictwie (o 6,3%).

W 2015 roku obserwujemy dalszy spadek poziomu **bezrobocia rejestrowanego[6],** choć jego dynamika jest już mniejsza niż w 2014r. W 2015 roku w okresie całego roku odnotowano spadek poziomu bezrobocia o 5,4 tys. osób, tj. o 8,9%, a więc mniejszy niż w 2014r., kiedy to liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 10,5 tys. osób, tj. o 14,8%.

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu grudnia 2015r. w liczbie 55019, stanowili 11,8% ludności aktywnej zawodowo, a w końcu grudnia 2014r. 12,9%. Na przestrzeni roku wartość stopy bezrobocia zmniejszyła się więc o 1,1 punktu proc. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim była wyższa od średniej krajowej o 2,0 punktu proc., podczas gdy przed rokiem o 1,5 punktu proc. Zwiększa się więc niekorzystny dystans regionu do reszty kraju.

Tabela 3. Poziom bezrobocia rejestrowanego w woj. podlaskim w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	XII 2014	XII 2015
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	**60394**	**55019**
wzrost/spadek do stanu z końca poprzedniego roku	-10495 (-14,8%)	-5375 (-8,9%)
Stopa bezrobocia – Podlaskie	12,9% (-2,2pkt)	11,8% (-1,1pkt)
Stopa bezrobocia - Polska	11,4% (-2,0pkt)	9,8% (-1,6pkt)

Źródło: WUP w Białymstoku

Niekorzystną cechą rynku pracy na Podlasiu jest utrzymywanie się zróżnicowania terytorialnego poziomu bezrobocia. Najwyższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia (17,9% - dla powiatu grajewskiego) stanowił w listopadzie br. ponad 2,6-krotność wielkości wskaźnika najniższego (6,8% - dla powiatu suwalskiego).

3. Grupy osób będące w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy[7]

Z roku na rok zmniejsza się liczebność bezrobotnej młodzieży, nadal jednak ludzie młodzi są jedną z najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Ciągle aktualnym, kluczowym czynnikiem determinującym bezrobocie wśród młodzieży jest niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, brak odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym

[5] Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w listopadzie 2015r., nr 11/2015, Urząd Statystyczny w Białymstoku, listopad 2015, s.2 i nast.
[6] Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku
[7] tamże

zatrudnienie, a przede wszystkim niedostatek miejsc pracy na regionalnym rynku pracy. W końcu grudnia 2015r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 17,9 tys. **osób do 30 roku życia** (32,5% ogółu bezrobotnych), tj. o ponad 2,7 tys. osób mniej niż w końcu 2014r. (o 13,3%). Zmniejszył się również ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych o 1,6 punktu proc.

Coraz trudniejsza jest sytuacja zawodowa **osób powyżej 50 roku życia**, a więc osób pozostających jeszcze w wieku aktywności zawodowej, które są zdolne do pracy i powinny pracować, jednak z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywizacji. Problem wydaje się przybierać na sile, przybywa bowiem ludności w tzw. wieku produkcyjnym niemobilnym (44-59/64 lata). Rośnie też udział tej grupy wiekowej wśród zarejestrowanych bezrobotnych – na przestrzeni roku 2015r. o 1,0 punktu proc. do 27,0%; mimo że na przestrzeni roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. zmniejszyła się o 0,9 tys. (o 5,6%) do 14,8 tys.

W obraz rynku pracy województwa podlaskiego na stałe wpisało się **bezrobocie długotrwałe**. Jest to jedna z liczniejszych i trudniejszych do zaktywizowana kategorii bezrobotnych. W grudniu 2015r. liczba długotrwale bezrobotnych, tj. osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy (licząc łącznie w ciągu ostatnich 2 lat), ukształtowała się na poziomie 33,4 tys. osób, a ich udział to 60,7% ogólnej liczby bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność osób długotrwale bezrobotnych spadła o 4,0 tys. (o 10,7%), zmniejszył się także ich procentowy udział o 1,2 punktu proc. Z długością pozostawania bez pracy ściśle wiąże się poziom wykształcenia. Im niższy poziom wykształcenia, tym większe zagrożenie długotrwałym bezrobociem. W populacji długotrwale bezrobotnych, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym stanowiły większy odsetek niż wśród ogółu bezrobotnych – 57,1% wobec 51,1%.

1/3 zbiorowości zarejestrowanych bezrobotnych to **osoby bez kwalifikacji zawodowych**, które w końcu grudnia 2015r., w liczbie 18,0 tys. stanowiły 32,7%. Wprawdzie na przestrzeni roku liczebność tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 1,4 tys. osób (o 7,1%), jednakże jej udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 0,7 punktu proc. W zbiorowości zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2015r. dominowały osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej, które stanowiły 51,1% (o 0,6 punktu proc. więcej niż w analogicznym okresie 2014r.). Bezrobotni z wyższym wykształceniem są jedną z mniej licznych grup bezrobotnych (7,9 tys. osób; 14,3%), jednak ich procent dynamicznie rośnie (w 2000r. wynosił zaledwie 3,2%, w końcu 2014r. – 14,1%). Związane to jest z niedostateczną liczbą miejsc pracy na lokalnym rynku, dlatego coraz częściej również absolwenci szkół wyższych mają problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Jako osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na podlaskim rynku pracy traktowani są **niepełnosprawni.** W ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było w końcu grudnia 2015r. 3,4 tys. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, tj. 6,2% ogółu. W ciągu roku liczebność tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 0,4 tys. osób, tj. o 9,9%, lecz ich udział zmniejszył się o 0,1 punktu proc. Przeważały tu, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności, głównie w związku z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami psychicznymi, chorobami narządu wzroku oraz chorobami układu oddechowego i krążenia. Dominująca grupa wiekowa to niepełnosprawni w wieku 45-54 lata oraz osoby reprezentujące niższe poziomy wykształcenia. Z usług urzędów pracy korzystają również osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu. Jest to grupa około 0,7 tys. osób w skali województwa.

Specyfiką podlaskiego rynku pracy jest wysoki procent ludności zatrudnionej w sektorze rolnym (prawie 40%). Ponieważ jednak większość mieszkańców wsi posiadając indywidualne gospodarstwa rolne, faktycznie stanowi zbędną siłę roboczą w gospodarstwie i nie czerpie z tego tytułu dochodów, to jedynie część z nich trafia do rejestrów bezrobotnych. W końcu grudnia 2015r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 20,1 tys. **bezrobotnych zamieszkałych na wsi** i stanowili oni 36,5% ogółu bezrobotnych (w grudniu 2014r. było to 21,4 tys. – 34,6%). Na przestrzeni roku zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi o 1,3 tys., tj. o 6,3%, a więc mniejszy niż bezrobotnych mieszkańców miast (o 10,3%). Jednocześnie jednak zwiększył się udział tej kategorii wśród ogólnej zbiorowości bezrobotnych o 1,1 punktu proc. Mieszkańcy wsi, mimo że są mniej licznie reprezentowani w populacji podlaskich bezrobotnych, znajdują się w gorszej sytuacji na rynku

pracy. Mają mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy niż mieszkańcy miast. Dlatego też są bardziej zagrożeni bezrobociem strukturalnym – aż 61,6% z nich było osobami długotrwale bezrobotnymi. Nie bez znaczenia jest też poziom wykształcenia bezrobotnych mieszkańców wsi; bez wykształcenia średniego było 56,7% z nich.

W ramach statystyki rynku pracy monitorowana jest **również sytuacja rodziców powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka**. W końcu grudnia 2015r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 6,6 tys. bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka i stanowiły one 12,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Liczebność tej grupy zmniejszyła się na przestrzeni roku o 0,2 tys. osób (o 3,0%), natomiast procentowy udział zwiększył się o 0,7 punktu. Szczególną uwagą urzędów pracy objęte są również osoby bezrobotne posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia (6,9 tys., 12,5% ogółu) oraz osoby bezrobotne posiadające co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (53 osoby, 0,1% ogółu).

Istotnym, obok wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy, czynnikiem mającym wpływ na sytuację na rynku pracy jest **płeć**. W województwie podlaskim wskaźnik zatrudnienia kobiet jest dużo niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn (odpowiednio: 46,5% wobec 60,4% w III kwartale 2015r.). Jednakże wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych proporcje płci rozkładały się korzystniej dla kobiet. Na przestrzeni roku, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych (odpowiednio o 9,2% i 8,6%). W końcu grudnia 2015r. kobiety zarejestrowane jako bezrobotne (24,9 tys.) stanowiły 45,3% ogółu, a mężczyźni (30,1 tys.) – 54,7%. Istnieją jednak kategorie bezrobotnych, w których stale utrzymuje się nadwyżka kobiet. Wśród bezrobotnych rodziców, wychowujących co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, kobiety stanowiły aż 80%. Przewaga bezrobotnych kobiet, choć w mniejszym stopniu, występuje również wśród bezrobotnych absolwentów w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (52,4% to kobiety), a w grupie bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 52,3%. W trudniejszej sytuacji na rynku pracy stawia kobiety m.in. konieczność godzenia obowiązków domowych z pracą zawodową oraz niechętne nastawienie pracodawców do zatrudniania kobiet, mimo posiadania niejednokrotnie lepszego wykształcenia. I tak, w przypadku podlaskich bezrobotnych 60,3% kobiet posiadało wykształcenie średnie i powyżej, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wynosił 39,0%.

Tabela 4. Priorytetowe grupy zarejestrowanych bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 2014-2015 (w końcu roku)

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		Wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Bezrobotni ogółem, w tym:	**60394**	**100,0**	**55019**	**100,0**	**-5375**	**-8,9**
kobiety	27478	45,5	24943	45,3	-2535	-9,2
mężczyźni	32916	54,5	30076	54,7	-2840	-8,6
zamieszkali na wsi	21403	35,4	20055	36,5	-1348	-6,3
zamieszkali w miastach	38991	64,6	34964	63,5	-4027	-10,3
osoby do 30 roku życia*	20620	34,1	17882	32,5	-2738	-13,3
w tym osoby do 25 roku życia	10784	17,9	9233	16,8	-1551	-14,4
osoby powyżej 50 roku życia	15726	26,0	14849	27,0	-877	-5,6
bezrobotni długotrwale	37409	61,9	33424	60,7	-3985	-10,7
osoby bez kwalifikacji zawodowych	19353	32,0	17988	32,7	-1365	-7,1
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	6806	11,3	6604	12,0	-202	-3,0

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		Wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia*	-	-	6926	12,5	-	-
osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia*	-	-	53	0,1	-	-
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej*	-	-	1124	1,8	-	-
niepełnosprawni	3801	6,3	3424	6,2	-377	-9,9

*nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła zmiany w kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zmiany te zostały ujęte w statystykach od stycznia 2015r.
Źródło: WUP w Białymstoku

4. Aktywność społeczno-zawodowa młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET

W ostatnich latach większą uwagę zwraca się na kategorię tzw. NEET'sów, a więc ludzi młodych w wieku 15-24/29 lat, którzy nie pracują, nie uczą się, ani nie się szkolą. Są to osoby zniechęcone aktywnością zawodową, społeczną i edukacyjną, co wynika z wielu czynników. Badanie przeprowadzone w 2014r. pn."Identyfikacja potrzeb i priorytetów osób młodych w zakresie ich aktywizacji edukacyjnej, zawodowej oraz społecznej w województwie podlaskim" wykazuje, że najczęstszymi barierami utrudniającymi podjęcie pracy przez osoby młode jest: brak ofert pracy w miejscu zamieszkania oraz ofert zgodnych z wykształceniem/ kompetencjami/umiejętnościami osoby młodej, niskie wynagrodzenie ofertowane przez pracodawcę oraz brak doświadczenia, w tym stażu pracy. Do czynników wspierających aktywność zawodową osób młodych należą natomiast: posiadanie doświadczenia zawodowego, konkretnych umiejętności i kwalifikacji, motywacja do pracy, kapitał społeczny (znajomi, koneksje) oraz cechy charakteru.

W całej Europie do pomiaru zjawiska NEET wykorzystywany jest wskaźnik o tej samej nazwie informujący o sytuacji osób młodych w wieku 15-24 lat pozostających bez zatrudnienia (tj. osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo[8]) oraz nie uczących się, ani nie szkolących w ciągu czterech tygodni poprzedzających badanie. Dane są prezentowane jako procentowy udział NEET'sów w ogólnej liczbie ludności w tej samej grupie wiekowej i płci[9].

[8] Zgodnie z definicją Międzynarodowej Organizacji Pracy
[9] Dane pochodzą z badania pn. „European Union Labour Force Survey".

Wykres 1. Wskaźnik NEET obejmujący osoby młode w wieku 15-24 lata na obszarze Unii Europejskiej, Polski oraz woj. podlaskiego w latach 2010-2014

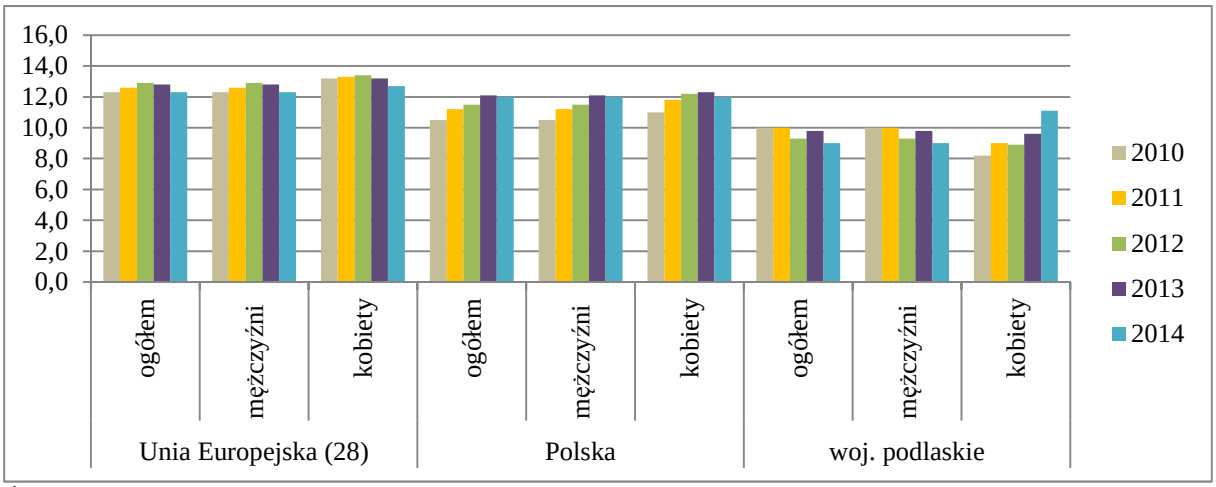

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EUROSTAT; Young people neither in employment nor in education and training by sex and NUTS 2 regions (NEET rates).

W latach 2010-2014 wartość wskaźnika NEET dla woj. podlaskiego oscylowała w granicach 9,0-10,0%. W 2014 r. w woj. podlaskim wskaźnik był niższy niż w kraju oraz w Unii Europejskiej – odpowiednio o 3,0 oraz o 3,3 pkt proc., osiągając poziom 9,0% (tj. o 0,8 oraz 1,0 pkt proc. mniej niż przed rokiem). W 2014r. w Europie zjawisko bierności zawodowej i edukacyjnej częściej dotykało kobiety, aniżeli mężczyzn (kobiety – 12,7%; mężczyźni – 12,3%), w Polsce wskaźnik NEET wyliczony dla obu grup był podobny (12,0%). W woj. podlaskim odmiennie niż w Europie wartość wskaźnika NEET wyliczona dla kobiet wzrosła - o 1,5 pkt. proc. w relacji do ubiegłego roku, osiągając poziom 11,1%.

W kontekście przedstawionych informacji, dalszej wnikliwej obserwacji powinno być poddane zjawisko NEET młodych kobiet zamieszkujących woj. podlaskie. Przeprowadzone badania („Identyfikacja potrzeb i priorytetów…", o których mowa wyżej) wskazują, że bierność zawodowa i edukacyjna podlaskich kobiet jest w dużej mierze powodowana ich sytuacją materialno-bytową, tj. sprawowaniem opieki nad dzieckiem i inną osobą zależną, czy dysponowaniem niewystarczającymi dochodami, co uniemożliwia ich rozwój osobisty. Wiązka czynników powodujących zjawisko NEET jest jednak bardziej złożona i jednorazowe badanie może wyłącznie zasygnalizować dany stan rzeczy. Istotne jest więc ciągłe monitorowanie determinant kompleksowo wpływających na zjawisko NEET w woj. podlaskim, w odniesieniu do różnych grup osób defaworyzowanych.

5. Oferty pracy

W 2015r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 29,4 tys. **wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej** i było to o 1,6 tys., tj. o 5,6% więcej niż w analogicznym okresie zeszłego roku. Zwiększyła się zarówno liczba ofert pracy subsydiowanej (o 0,8 tys., tj. o 6,7%) i wyniosła 12,7 tys., jak i niesubsydiowanej (o 0,8 tys., tj. o 4,8%) - zgłoszono 16,7 tys. Spośród ogółu propozycji pracy było 20,7 tys. miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta zwiększyła się o 1,4 tys. (o 7,4%). Miejsc aktywizacji zawodowej było natomiast 8,7 tys., tj. o 1,5% więcej niż w roku poprzednim i w większości dotyczyły ofert stażu (7,7 tys.) oraz ofert pracy społecznie użytecznej (1,0 tys.).

6. Aktywne polityki rynku pracy

W okresie styczeń-listopad 2015r. **na programy na rzecz promocji zatrudnienia** wydatkowano 108.999,2 tys. zł., tj. o 5,0% więcej niż w analogicznym okresie 2014r. Wydatki te stanowiły 60,6% ogółu wydatków z Funduszu Pracy (I-XI 2014r.: 57,9%). Nastąpił wzrost ogólnej liczby zaktywizowanych bezrobotnych (o 449 osób, tj. o 2,7%), m.in. odnotowano wzrost liczby bezrobotnych kierowanych na prace społecznie użyteczne, pojawiły się też nowe formy aktywizacji bezrobotnych, m.in. kierowano bezrobotnych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych.

W 2015 roku odnotowano nieznacznie zmniejszony ruch **bezrobotnych**. Do urzędów pracy zgłosiło się 71,5 tys. bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 0,5%). Po raz pierwszy zgłosiło się 13,5 tys. osób, czyli 18,8% ogółu nowo rejestrujących się i było to mniej niż przed rokiem o niemal 0,9 tys. osób.

W analizowanym okresie wyrejestrowało się natomiast 76,8 tys. bezrobotnych, czyli mniej niż w poprzednim roku o 5,5 tys. osób, tj. o 6,6%. Główne przyczyny odpływów to: podjęcia pracy (50,6% odpływów) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (19,2% odpływów).

Od początku roku pracę podjęło 38,8 tys. osób bezrobotnych, z tego 17,0% pracę subsydiowaną, a 83,0% niesubsydiowaną. Liczba podjęć pracy zwiększyła się w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 2,0 tys. osób, tj. o 5,5%. Zwiększenie dotyczyło zarówno podjęć pracy niesubsydiowanej (o 1,1 tys. osób, tj. o 3,6%), jak i pracy subsydiowanej (o 0,7 tys. osób, tj. o 16,3%).

W 2015r. w ramach **subsydiowanego zatrudnienia** prace interwencyjne rozpoczęło 2,2 tys. bezrobotnych (wzrost o 49,6%), zaś w ramach robót publicznych zaktywizowano taką samą liczbę osób, co przed rokiem, tj. 1,1 tys. osób. Działalność gospodarczą rozpoczęło 1,4 tys. bezrobotnych (spadek o 18,7%), a w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wyrejestrowano 1,3 tys. bezrobotnych (wzrost o 8,1%).

Jeśli chodzi o pozostałe aktywne formy **(szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne i skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych/a w 2014r. objęcie indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego),** to ich liczba zmniejszyła się o 0,5 tys. i w okresie styczeń-grudzień 2015 roku objęły one łącznie 10,7 tys. osób bezrobotnych, czyli 14,0% ogółu bezrobotnych opuszczających w tym okresie rejestry urzędów pracy (w roku poprzednim w tym samym czasie – 11,2 tys. osób, czyli 13,6% wyłączeń z ewidencji PUP).

Łącznie w 2015r. podstawowymi formami aktywizacji zawodowej bezrobotnych objęto 17,3 tys. osób, tj. o 0,4 tys. więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Osoby te stanowiły 22,6% ogółu wyrejestrowanych w tym okresie bezrobotnych (w roku poprzednim: 20,5%).

7. Przedsiębiorczość

Według danych REGON w końcu września 2015r. w województwie podlaskim zarejestrowanych było 99,6 tys. **podmiotów gospodarki narodowej**[10] (bez rolników indywidualnych), tj. o 1,2 tys. więcej niż w końcu 2014r. (o 1,3%). Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 76,7 tys., co stanowiło 77,0% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów.

Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 25,6 tys., budownictwo – 12,7 tys. oraz przemysł – 8,8 tys.

W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Najwięcej podmiotów funkcjonowało na terenie stolic subregionów: Białegostoku, Suwałk i Łomży oraz w powiatach: białostockim, augustowskim i wysokomazowieckim. Najmniej - w powiatach sejneńskim, suwalskim i monieckim.

[10] Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego III kwartał 2015, Urząd Statystyczny w Białymstoku,

8. Edukacja

W **szkolnictwie woj. podlaskiego**[11] od kilku lat zmniejsza się liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2014/15 w szkołach ponadgimnazjalnych kształciło się 40,7 tys. uczniów, najwięcej w liceach ogólnokształcących – 19,0 tys., 16,7 tys. uczniów uczęszczało do techników oraz 4,2 tys. – do zasadniczych szkół zawodowych. Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym zmniejszyła się o 2,0 tys. osób (o 4,7%). Spowodowane to było głównie wkraczaniem do szkół kolejnych roczników niżu demograficznego. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zmniejszyła się liczba uczniów w liceach ogólnokształcących (o 5,6%) i technikach (o 4,7%). Zwiększyło się natomiast zainteresowanie zasadniczymi szkołami zawodowymi (o 2,5%). Liczba słuchaczy kształcących się w szkołach policealnych uległa z kolei zmniejszeniu. W roku szkolnym 2014/15 szkolnictwo policealne objęło 10,4 tys. uczniów (o 6,7% mniej niż w poprzednim okresie).

W roku akademickim 2014/15 zmniejszyła się liczba studentów szkół wyższych. Na terenie woj. podlaskiego działało 16 wyższych uczelni, na których kształciło się 38,9 tys. studentów, tj. o 8,6% mniej niż przed rokiem. Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 33,0% kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (12,8 tys. osób), na Politechnice Białostockiej kształciło się 29,1% ogółu studentów (11,3 tys. osób), a Uniwersytet Medyczny, jedna z najstarszych uczelni województwa, kształcił 11,5% ogółu podlaskich studentów (4,5 tys. osób). Wśród uczelni niepublicznych, największą liczbę słuchaczy odnotowano w Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku, gdzie wiedzę zdobywało 0,9 tys. osób, tj. 2,4% ogółu studiujących na podlaskich uczelniach. W roku akademickim 2013/14 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 12,1 tys. absolwentów, tj. o 13,6% mniej niż w poprzednim roku.

Edukacja dorosłych uznawana jest obecnie za jeden z kluczowych czynników wpływających na wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczny rozwijającego się społeczeństwa. Od 1 września 2012 roku dokonała się znacząca zmiana w systemie kształcenia osób dorosłych, związana z nowym podejściem do kształcenia zawodowego. Podstawą tego nowego podejścia jest wyodrębnienie w zawodach z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego kwalifikacji, czyli zestawów oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji[12]. Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w 2014r. w woj. podlaskim 3,2% osób w wieku 25-64 lata deklarowało uczestnictwo w edukacji, obejmującej uczenie się formalne (szkoła i studia wyższe), jak również kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy) i był to wynik o 0,8 punktu procentowego niższy od średniej krajowej (4,0%). Wartość omawianego wskaźnika na przestrzeni ostatnich lat systematycznie spada; w stosunku do roku 2010 zmniejszył się o 1,9 punktu proc.

9. Efektywność i jakość obsługi rynku pracy

Jak wynika z *Badania satysfakcji klienta powiatowego urzędu pracy* przeprowadzonego w woj. podlaskim w 2015r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, jakość obsługi klienta w urzędach pracy oceniana jest przez różne grupy klientów bardzo różnorodnie.

Osoby bezrobotne oraz osoby zarejestrowane jako poszukujące pracy[13] różnie oceniły poziom satysfakcji[14] z poszczególnych, różnorodnych form otrzymanego z urzędu pracy wsparcia.

[11] Edukacja i wychowanie w województwie podlaskim w roku szkolnym 2014/2015, s.4 i nast. http://bialystok.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/edukacja/edukacja-i-wychowanie-w-wojewodztwie-podlaskim-w-roku-szkolnym-20142015,1,6.html

[12] Rodzaje form pozaszkolnych oraz warunki, organizację i tryb prowadzenia kształcenia ustawicznego w tych formach określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, https://men.gov.pl/pl/kształcenie-zawodowe/kształcenie-dorosłych

[13] Osoby poszukujące pracy oceniały tylko dostępne im formy wsparcia z urzędu pracy: dofinansowanie do szkoleń, studiów podyplomowych, kursów, przygotowania zawodowego dorosłych, stypendia za dalszą naukę; poradnictwo zawodowe; uzyskanie oferty pracy w kraju; uzyskanie oferty pracy za granicą

Najwyższy poziom satysfakcji odnotowano w stosunku do uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego (4,6) oraz otrzymania skierowania na staż u pracodawcy (4,1) i dofinansowania do szkoleń, studiów podyplomowych, kursów, przygotowania zawodowego dorosłych, stypendia za dalszą naukę (4,1). Najniższy poziom satysfakcji klienta odnotowano w związku z otrzymaniem za pośrednictwem PUP oferty pracy w kraju (2,9) lub za granicą (3,0), następnie oceny przeciętne wystawiono sfinansowaniu kosztów dojazdu/zakwaterowania (3,6), dofinansowaniu, pożyczce na podjęcie działalności gospodarczej (3,7) oraz poradnictwu zawodowemu (3,9),

Ta sama grupa klientów urzędów pracy określiła poziom satysfakcji z poszczególnych wymiarów obsługi klienta[15]. Najwyżej zostały ocenione przez badane osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy: kultura osobista i życzliwość pracowników PUP (4,4), ich wiedza i kompetencje (4,1), komunikacja na miejscu z doradcą klienta (4,1), a także komunikacja na stronie internetowej (4,0) i przystępność rozumiana jako godziny otwarcia urzędu, wyposażenie pomieszczeń w niezbędny sprzęt, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, itp. (4,0). Najmniej satysfakcjonująca okazała się w opinii badanych bezrobotnych i poszukujących pracy skuteczność w rozwiązywaniu sprawy (3,5), komunikacja e-mail (3,5), dostępność form wsparcia przewidzianych dla klientów urzędu (3,5), czas obsługi i oczekiwania na nią (3,8) oraz zaangażowanie pracowników (3,9) i komunikacja telefoniczna (3,9).

Swoje oceny na temat uzyskanego wsparcia z urzędu pracy oraz jakości obsługi wyrazili również **pracodawcy**, do których skierowane są inne, niż w przypadku bezrobotnych oraz poszukujących pracy, formy pomocy. Opinia pracodawców poziomu satysfakcji z otrzymanego wsparcia również wyrażona została za pomocą pięciostopniowej skali, a oceny uśredniono. Pracodawcy wystawili urzędom pracy bardzo wysokie noty: 4,5 i wyższe. W największym stopniu oczekiwania pracodawców spełniło uzyskanie finansowania kształcenia własnego i pracowników (5,0), organizacja robót publicznych/prac interwencyjnych/przygotowania zawodowego dorosłych (4,7), organizacja stażu (4,7), a w nieco mniejszym: refundacja, dofinansowanie części wynagrodzeń (4,6), otrzymanie informacji, poradnictwo (4,6), pomoc w znalezieniu kandydata do pracy (4,5), dofinansowanie, pożyczka na wyposażenie miejsca pracy, "grant" na telepracę (4,5).

W tym samym badaniu pracodawcy mieli również możliwość określenia poziomu satysfakcji z poszczególnych wymiarów obsługi klienta w urzędzie pracy. Za najbardziej satysfakcjonujące badani pracodawcy uznali takie wymiary obsługi klienta jak: kultura osobista i życzliwość (4,6), komunikacja na miejscu z doradcą (4,5), przystępność (4,5), wiedza i kompetencje pracowników (4,4), skuteczność w rozwiązywaniu sprawy (4,4). Mniej satysfakcjonowały pracodawców takie aspekty obsługi klienta urzędu pracy jak: zaangażowanie pracowników (4,3), komunikacja telefoniczna (4,3), czas obsługi i oczekiwania na nią (4,2), dostępność form pomocy przewidzianych dla klientów urzędu (4,2), komunikacja na stronie internetowej (4,0), komunikacja e-mail (3,9).

Z powyższych ocen wynika, że pracodawcy oceniali pracę powiatowych urzędów pracy znacznie wyżej niż klienci indywidualni: zarejestrowani bezrobotni i poszukujący pracy.

Podsumowanie

Rok 2015 jest kolejnym okresem spadku poziomu bezrobocia rejestrowanego. Na przestrzeni roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 5,4 tys. osób, tj. o prawie 9%. W ślad za tym zmniejszyła się wartość stopy bezrobocia rejestrowanego o 1,1 punktu, wynosząc 11,8%. W kraju wartość stopy bezrobocia również zmniejszyła się - o 1,6 punktu proc. do poziomu 9,8%. Spadek poziomu bezrobocia odnotowano we wszystkich priorytetowych kategoriach bezrobotnych, przy czym najistotniejsze spadki liczebności dotyczyły: osób do 30 roku życia (-13,3%), długotrwale bezrobotnych (-10,7%), niepełnosprawnych (-9,9%) i osób bez kwalifikacji zawodowych (-7,1%), co niewątpliwie związane jest z intensyfikacją wsparcia skierowanego do tych osób.

[14] Ocena otrzymanego wsparcia wg pięciostopniowej skali, gdzie 1- pomoc w ogóle nie spełniła moich oczekiwań, 5- pomoc całkowicie spełniła moje oczekiwania.

[15] Ocena satysfakcji z poszczególnych wymiarów obsługi klienta wg skali pięciostopniowej, gdzie: 1- w ogóle nie jestem usatysfakcjonowany/a, 5 – jestem bardzo usatysfakcjonowany/a

Ugruntowują się korzystne zmiany w postaci wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców województwa, zapoczątkowane w poprzednim roku; w okresie III kw. 2014r.–III kw. 2015r. zwiększyła się wartość zarówno współczynnika aktywności zawodowej (o 1,3 punktu proc. do 56,5%), jak i wskaźnika zatrudnienia (o 2,4 punktu proc. do 53,2%). Oba wskaźniki osiągnęły wartości powyżej średniej krajowej. Zmiany te znajdują odzwierciedlenie w postaci wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz spadku bezrobocia.

Pozytywnym zjawiskiem jest również dalszy wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Na przestrzeni trzech kwartałów 2015 roku liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON zwiększyła się o 1,2 tys., tj. o 1,3%. W porównaniu do zeszłego roku wzrosła również liczba miejsc pracy zgłaszanych przez przedsiębiorców do urzędów pracy (o 1,6 tys., tj. o 6,9%), i to zarówno subsydiowanych, jak i niesubsydiowanych ze środków publicznych.

W 2015 roku (I-XI) zwiększyła się kwota środków z Funduszu Pracy przeznaczonych na programy na rzecz promocji zatrudnienia, a w ślad za tym zwiększyła się liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych.

Istotnym natomiast problemem podlaskiego rynku pracy jest stały ubytek ludności województwa, zwłaszcza tej najbardziej mobilnej i wykształconej, w tym za granicę, niekorzystna struktura zatrudnienia (wysoki odsetek zatrudnionych w rolnictwie, ukryte bezrobocie na wsi), niedostateczna dynamika tworzenia nowych miejsc pracy, wysoki wskaźnik bierności zawodowej osób młodych (NEET) oraz niski poziom kształcenia ustawicznego osób dorosłych.

W 2015r. poddano ocenie funkcjonowanie powiatowych urzędów pracy w zakresie form wsparcia udzielanych osobom bezrobotnym i poszukujących pracy oraz pracodawcom. Pracodawcy oceniali pracę powiatowych urzędów pracy znacznie wyżej niż klienci indywidualni. Najwyższe noty otrzymały takie formy wsparcia, jak: uzyskanie ubezpieczenia zdrowotnego, skierowanie na staż u pracodawcy i dofinansowanie do szkoleń i innych form dokształcania (w opinii bezrobotnych i poszukujących pracy) oraz finansowanie kształcenia własnego i pracowników, roboty publiczne/prace interwencyjne/przygotowanie zawodowe dorosłych i organizacja stażu (w opinii pracodawców). Wszyscy badani klienci urzędów pracy bardzo wysoko ocenili kulturę osobistą i życzliwość pracowników PUP oraz ich wiedzę i kompetencje. Obszary do poprawy to: skuteczne pośrednictwo pracy i doskonalenie form komunikacji.

4. ROZDZIAŁ II. Cele i priorytety realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich na 2016 r.

W oparciu o analizę sytuacji na regionalnym rynku pracy oraz na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 oraz Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 i Strategii Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020 sformułowano **cel główny** Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2016, jakim jest **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.**

Kształtowanie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat w latach 2011 – 2015 w woj. podlaskim prezentuje tabela poniżej:

2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
66,3	66,9	67,5	70,0	71,1 (III kw.)

Źródło: dane dla lat 2011-2015 – na podstawie BAEL (IV kw., 2015 r. – II kw.).

Cel ten jest kontynuacją celu sformułowanego w poprzednich edycjach tego dokumentu. Jednocześnie RPDZ na 2016 rok eksponuje w szczególności te kwestie, które wobec zmian zachodzących w obszarze rynku pracy, wymagają poprawy i nadania im wyższej rangi, w szczególności zwrócenie uwagi na problemy osób z grup defaworyzowanych pozostających bez pracy, wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców regionu, wsparcie mieszkańców w rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji z uwzględnieniem potrzeb zmieniającej się gospodarki i rynku

pracy, rozwijanie przedsiębiorczości, jak również zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Dodatkowo określono cele szczegółowe:

1) Zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży do 30 roku życia i osób po 50 roku życia.
2) Wsparcie rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim.

Przyjęte cele (zarówno ogólny i szczegółowe) będą realizowane za pomocą działań kierunkowych, zgrupowanych w czterech obszarach priorytetowych:

I. **Rozwój przedsiębiorczości.**
II. **Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.**
III. **Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców regionu.**
IV. **Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.**

W ramach **priorytetu I** określono następujące kierunki działań:

1) **Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości.**
Celem działania jest wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i powstawania nowych podmiotów gospodarczych. W województwie podlaskim wyraźnie mniej osób niż w bardziej rozwiniętych regionach decyduje się na prowadzenie działalności gospodarczej. Więcej firm to większy potencjał rozwoju gospodarczego, a tym samym większe szanse w konkurowaniu z innymi regionami.

2) **Promowanie postaw przedsiębiorczych.**
Celem działania jest kształtowanie postaw przedsiębiorczych, pobudzanie przedsiębiorczości, inicjatywności, aktywności i odpowiedzialności za własną sytuację życiową i zawodową.

W ramach **priorytetu II** określono następujące kierunki działań:

1) **Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy (w szczególności osób 50+, kobiet, osób młodych do 30 roku życia, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami).**
Problem niskiej adaptacyjności i mobilności dotyczy w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób młodych i starszych. Długi okres pozostawania bez pracy, czy też wejście/powrót na rynek pracy po dłuższej przerwie potęguje deprecjację kwalifikacji i umiejętności obniżając motywację do pracy i prawdopodobieństwo znalezienia zatrudnienia w przyszłości. W odniesieniu do grupy kobiet w trudniejszej sytuacji stawia je m.in. konieczność godzenia obowiązków domowych z pracą zawodową i niechętne nastawienie pracodawców do zatrudniania kobiet. Wskaźnik zatrudnienia kobiet jest dużo niższy od wskaźnika zatrudnienia mężczyzn. Poważny problem stanowi także wysokie bezrobocie młodych, gdyż wywołuje skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne. Efektem bezrobocia młodych może być ubóstwo, marginalizacja, a w skrajnych przypadkach wykluczenie społeczne. Coraz trudniejsza jest sytuacja zawodowa osób powyżej 50 roku życia, które z różnych przyczyn przechodzą w okres zbyt wczesnej dezaktywizacji. Rośnie udział tej grupy wiekowej w statystykach urzędów pracy. Dodatkowo mieszkańcy wsi również są grupą zagrożoną bezrobociem, z uwagi na mniejszy dostęp do oferowanych miejsc pracy, niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich (wymaganych i pożądanych na rynku pracy) kwalifikacji. Trudna sytuacja na rynku pracy dotyczy także osób niepełnosprawnych, do których należy skierować szczególne wsparcie, dostosowane do ich potrzeb i możliwości.

2) **Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET.**
Działania realizowane dla poprawy sytuacji młodych na rynku pracy są niewystarczająco ukierunkowane i skuteczne. Oferta dla młodych bezrobotnych musi być dopasowana do potrzeb, oczekiwań i możliwości tych osób oraz potrzeb rynku pracy. Dla znacznej części młodzieży niezbędne jest zapewnienie różnych form kształtowania kompetencji społecznych

(nie tylko typowe szkolenia, ale też uczenie przez działanie – np. organizowanie przedsięwzięć wymagających pracy zespołowej).

3) **Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.**
Poprawa spójności społecznej jest możliwa poprzez wsparcie grup najbiedniejszych, zwalczanie dyskryminacji grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, odniesienie do solidarności pokoleń – niwelowanie ubóstwa, wspieranie młodzieży, osób niepełnosprawnych i imigrantów. W procesie aktywizacji społecznej i zawodowej oraz aktywnej integracji dużą rolę odgrywają podmioty ekonomii społecznej. Rozwijanie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych daje szanse na tworzenie miejsc pracy dla osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.

W ramach **priorytetu III** określono następujące kierunki działań:

1) **Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy.**
Na kształtowanie wiedzy, umiejętności i postaw współczesnego społeczeństwa mają niewątpliwie wpływ nieustannie toczące się zmiany na rynku pracy. Ulega on ciągłej ewolucji, zwłaszcza w kontekście rozwoju nauki i techniki, postępu technologiczno - informacyjnego, globalizacji gospodarki oraz społeczeństwa wielokulturowego. Pochodną tych tendencji są m.in. zmiany w funkcjonowaniu państwa oraz w zatrudnieniu związane z rozwojem sektora usług i przetwarzania informacji, przy jednoczesnym obniżaniu zatrudnienia w sektorze rolniczym i przemysłowym. Także wdrażanie innowacji prowadzi do przenoszenia działalności gospodarczej z dziedzin tradycyjnych do dziedzin nowoczesnych i wymusza odpowiednie dostosowania na rynku pracy. Przedsiębiorcy coraz częściej słyszą o gospodarce opartej na wiedzy, jednak oferta rynku szkoleń nie jest dopasowana do potrzeb ich firm. Szkolenia, doradztwo, coaching, e-learning czy warsztaty grupowe powinny stwarzać pracownikom i pracodawcom bogate możliwości podnoszenia kompetencji, a strategiczne podejście do inwestycji w kadry pomaga przedsiębiorstwu realizować jego cele biznesowe.
2) **Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy.**
Na rynku pracy brakuje fachowców przygotowanych do wykonywania wielu zawodów związanych w szczególności z kluczowymi sektorami gospodarki, konieczne jest więc promowanie kształcenia zawodowego na wszystkich szczeblach dostosowanego do potrzeb rynku pracy.

W ramach **priorytetu IV** określono następujące działania:

1) **Promowanie i rozwój partnerskiego podejścia do podejmowania i realizacji działań na rzecz rynku pracy.**
Tworzenie i rozwijanie partnerstw regionalnych i lokalnych na rzecz zatrudnienia służy wspieraniu opracowywania, przekazywania lub wdrażania działań, w tym innowacyjnych rozwiązań na rzecz aktywnej realizacji polityki rynku pracy, a także do realizacji wspólnych inicjatyw promujących współpracę, partnerskie uczenie się i wymianę doświadczeń i dobrych praktyk na szczeblu regionalnym i lokalnym, w celu efektywnego zarządzania rynkiem pracy. W partnerstwach powinni uczestniczyć różnorodni partnerzy, co pozwoli na czerpanie korzyści z różnych doświadczeń, profili i szczególnej wiedzy fachowej oraz na osiągnięcie rezultatów, które są znaczące i charakteryzują się wysoką jakością.
2) **Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji o rynku pracy, w tym monitorowania i prognozowania popytu na pracę.**
Eliminacji zjawiska bezrobocia strukturalnego może służyć obecnie z jednej strony realizacja idei kształcenia przez całe życie, z drugiej zaś - prowadzenie stałego monitoringu rynku pracy. Monitoring ten powinien być nakierowany na rozpoznawanie zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach oraz stopnia

zaspokojenia tych potrzeb, i tym samym umożliwi wprowadzanie korekt do systemów edukacji tak, aby młodzi ludzie rozpoczynający karierę zawodową mogli bez problemów znajdować zatrudnienie. Ważne jest wspieranie rozwoju zaplecza informacyjnego, które realizację regionalnej polityki rynku pracy uczyni skuteczniejszą i bardziej adekwatną do potrzeb. Aby osiągnąć zamierzony cel, należy podjąć działania na rzecz wypełnienia luk informacyjnych (prowadzenie badań i analiz), gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o rynku pracy.

3) **Doskonalenie obsługi klientów urzędów pracy.**
Ważnym elementem regionalnej polityki rynku pracy jest podniesienie poziomu jakości i efektywności obsługi rynku pracy oraz zapewnienie klientom urzędów pracy wysokiego poziomu jakości obsługi. Funkcjonowanie na szybko zmieniającym się rynku pracy wymusza doskonalenie i konieczność dostosowania do potrzeb otoczenia, a także ciągłe szkolenie pracowników.

Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w 2016 r. na podlaskim rynku pracy

Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w 2016 r. na podlaskim rynku pracy, w szczególności to:

- osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określone w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:
  - bezrobotni do 30 roku życia,
  - bezrobotni długotrwale,
  - bezrobotni powyżej 50 roku życia,
  - bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
  - bezrobotne posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
  - bezrobotni niepełnosprawni,
- osoby zamieszkujące tereny wiejskie,
- osoby z niskimi kwalifikacjami,
- bezrobotni rodzice powracający na rynek pracy oraz bezrobotni sprawujący opiekę nad osoba zależną,
- osoby młode do 30 roku życia pozostające bez zatrudnienia należące do grupy NEET.

Tabela 2. Działania i zadania Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r.

PRIORYTETY	DZIAŁANIA	ZADANIA
1. Rozwój przedsiębiorczości	Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości.	Zadanie 1.1 Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3 RPO WP.
		Zadanie 1.2 Wspieranie osób bezrobotnych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy.
		Zadanie 1.3 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w ramach Funduszu Pożyczkowego Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego
		Zadanie 1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą
	Działanie 2. Promowanie postaw przedsiębiorczych.	Zadanie 2.1 Działania realizowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych
2. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Działanie 1.Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy (w szczególności osób 50+, kobiet, osób młodych do 30 roku życia, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami)	Zadanie 1.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego
		Zadanie 1.2 Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES
		Zadanie 1.3 Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy
		Zadanie 1.4 Aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia
		Zadanie 1.5 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPO WP
		Zadanie 1.6 Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPO WP
		Zadanie 1.7Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowew ramach Działania 1.1 PO WER
		Zadanie 1.8 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 PO WER
	Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno – zawodowej młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET.	Zadanie 2.1 Aktywizacja młodzieży defaworyzowanej w ramach działań OHP
		Zadanie 2.2 Aktywizacja osób młodych z grupy NEET
		Zadanie 2.3 Promowanie zatrudnienia wśród osób należących do grupy NEET pochodzących z terenów wiejskich
	Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zadanie 3.1 Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ).
		Zadanie 3.2 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach Poddziałania 7.1.RPO WP.
		Zadanie 3.3 Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPO WP.
		Zadanie 3.4 Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

3.Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców.	Działanie 1.Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy.	Zadanie 1.1 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPO WP 2014-2020.
		Zadanie 1.2 Krajowy Fundusz Szkoleniowy.
	Działanie 2. Wspieranie kształcenia w zawodach i umiejętnościach poszukiwanych na rynku pracy.	Zadanie 2.1 Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3 RPO WP 2014-2020.
		Zadanie 2.2 Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego.
7. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.	Działanie 1.Promowanie i rozwój partnerskiego podejścia do podejmowania i realizacji działań na rzecz rynku pracy	Zadanie 1.1 Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.
		Zadanie 1.2. Zlecanie działań aktywizacyjnych w województwie podlaskim.
	Działanie 2.Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji o rynku pracy w tym monitorowania i prognozowania popytu na pracę	Zadanie 2.1.Monitorowanie lokalnych rynków pracy
		Zadanie 2.2 Monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych
	Działanie 3.Doskonalenie obsługi klientów urzędów pracy.	Zadanie 3.1. Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych
		Zadanie 3.2. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia, wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.
		Zadanie 3.3 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego
		Zadanie 3.4 Działania informacyjno – promocyjne w ramach PO WER i RPO WP
		Zadanie 3.5 Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
		Zadanie 3.6 Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy

5. ROZDZIAŁ III. Działania na rzecz zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich przyjęte do realizacji na 2016 r.

5.1. PRIORYTET I. Rozwój przedsiębiorczości

Działanie 1. WSPIERANIE SAMOZATRUDNIENIA I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

Zadanie 1.1. Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3 RPO WP 2014 - 2020.

Cel: wzrost zatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców

Planowane działania:
Zwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące:
- indywidualne doradztwo w postaci weryfikacji predyspozycji osób planujących założyć działalność gospodarczą,
- grupowe szkolenia w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- jednorazowa pożyczka na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę,
- wsparcie pomostowe.

Przewidywane efekty:
- Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystają z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 95;

Zadanie 1.2. Wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób pozostających bez pracy

Planowane działania:
Wspieranie bezrobotnych zainteresowanych podjęciem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej poprzez przyznawanie bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundowanie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących podjęcia działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy.

Przewidywane efekty:
- Liczba osób, które otrzymają środki na podjęcie działalności gospodarczej - 475

Zadanie 1.3 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w ramach Funduszu Pożyczkowego Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego

Cel: rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości finansowania przedsiębiorstw

Planowane działania:
Fundusz Pożyczkowy Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego udziela wsparcia MŚP i osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą poprzez udzielanie pożyczek w maksymalnej kwocie 500 000 zł. Oprocentowanie pożyczek jest zróżnicowane w zależności od źródła finansowania i przeznaczenia pożyczki. Klienci mogą uzyskać środki na cele inwestycyjne na preferencyjnych warunkach: przy niskich kosztach uruchomienia, z oprocentowaniem 0%. Zaletą funduszu są nieskomplikowane procedury i szybkie podejmowanie decyzji pożyczkowych oraz otwarcie na klienta rozpoczynającego działalność gospodarczą.

Przewidywane efekty:
- Liczba przedsiębiorstw, które uzyskają wsparcie - 50;
- Kwota środków, które zostaną przekazane w formie pożyczek – 10 000 000 zł.

Zadanie 1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Cel: zwiększenie dostępności usług informacyjnych dla osób prowadzących i zakładających firmy

Planowane działania:
Kontynuacja przez Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego projektu **Enterprise Europe Network**, współfinansowanego ze środków UE.
Sieć instytucji pod nazwą Enterprise Europe Network powstała w 2008 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej. W ramach sieci, funkcjonują punkty kompleksowej obsługi MŚP, w których przedsiębiorcy mogą skorzystać z szerokiego wachlarza usług świadczonych przez wyspecjalizowane jednostki w całej Europie oraz wielu państwach trzecich. Sieć zrzesza około 600 organizacji, w tym izby handlowe, regionalne agencje rozwoju i uniwersyteckie ośrodki technologiczne, w których pracuje około 4000 doświadczonych specjalistów. Sieć oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć ich potencjał i zdolności innowacyjne. Enterprise Europe Network jest także pośrednikiem umożliwiającym instytucjom Unii Europejskiej pełniejszą orientację w potrzebach małych i średnich przedsiębiorstw. Ośrodki sieci są afiliowane przy rozmaitych organizacjach wspierających rozwój gospodarczy, takich jak izby przemysłowo-handlowe, agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania przedsiębiorczości, itp. Działają one na zasadzie non-profit. Finansowanie działalności ośrodków sieci pochodzi ze środków unijnych oraz środków budżetu państwa.
Ośrodek Enterprise Europe Network funkcjonujący przy Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego świadczy przede wszystkim usługi informacyjne i doradcze z zakresu m.in. źródeł i możliwości finansowania przedsiębiorstw i inwestycji ze środków unijnych, zakładania działalności gospodarczej, pozyskiwania środków finansowych na uruchomienie firmy, podatków, rozliczania prowadzonej działalności gospodarczej, możliwości współpracy z firmami zagranicznymi, pozyskiwania nowych rynków zbytu.

Przewidywane efekty:
- liczba odbiorców usług, które będą świadczone drogą elektroniczną - 2880
- liczba uczestników wydarzeń regionalnych i lokalnych - 450
- liczba wydarzeń regionalnych i lokalnych - 18
- liczba klientów, którzy wyrażą opinię w ramach „feedback actions” - 80
- liczba odpowiedzi na zapytania od MSP - 150
- liczba odpowiedzi na zapytania z sieci ośrodków EEN - 190
- liczba spotkań z potencjalnymi odbiorcami usług ośrodka - 130
- liczba odbiorców usług audytu technologicznego i analizy biznesowej - 70
- liczba MSP, którzy otrzymają indywidualne wsparcie doradcze w ramach sieci EEN - 90
- liczba uczestników wydarzeń brokerskich i misji zagranicznych - 24
- liczba misji zagranicznych i wydarzeń brokerskich - 9
- liczba spotkań podczas wydarzeń brokerskich i misji zagranicznych - 68
- liczba wygenerowanych krajowych ofert partnerstwa - 90
- liczba otrzymanych zagranicznych zapytań dotyczących krajowych ofert partnerstwa - 90
- liczba złożonych krajowych zapytań dotyczących zagranicznych ofert partnerstwa - 90
- liczba aktywnego udziału w działaniach sieci EEN - 50
- liczba osiągnięć, w tym zawartych partnerskich umów biznesowych i technologicznych przez odbiorców usług - 19

- liczba przypadków współpracy z lokalnymi interesariuszami – 14.

Działanie 2. PROMOWANIE POSTAW PRZEDSIĘBIORCZYCH.

Zadanie 2.1 Działania realizowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych

Cel: promowanie postaw przedsiębiorczych i wspieranie rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej

Planowane działania: organizowanie przedsięwzięć własnych oraz przy współudziale innych instytucji, m. in. dni otwarte, tydzień kariery, tydzień przedsiębiorczości; wspieranie osób zainteresowanych podejmowaniem działalności gospodarczej, współpraca z BGK w zakresie informacji i promocji programu „Pierwszy Biznes – Wsparcie w Starcie" – pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i utworzenie miejsc pracy.

Przewidywane rezultaty:
- liczba warsztatów nt. zakładania działalności gospodarczej - 14;
- liczba przedsięwzięć własnych (tydzień przedsiębiorczości, ogólnopolski tydzień kariery, dzień otwarty, itp.) – 3;
- liczba instytucji i organizacji, z którymi planowana jest współpraca w zakresie rozwoju przedsiębiorczości - 13.

5.2. PRIORYTET II. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Działanie 1. ZWIĘKSZENIE ADAPTACYJNOŚCI I WSPARCIE MOBILNOŚCI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY (W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB 50+, KOBIET, OSÓB MŁODYCH DO 30 ROKU ŻYCIA, OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, Z NISKIMI KWALIFIKACJAMI).

Zadanie 1.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego

Cel: pomoc osobom zainteresowanym podjęciem zatrudnienia w określeniu ścieżki kształcenia i dalszego rozwoju zawodowego oraz przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu pracy

Planowane działania:
W ramach Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku, Łomży i w Suwałkach – realizowanie usług poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej (w tym na odległość) i grupowej; przeprowadzanie testów psychologicznych oraz testów predyspozycji do diagnozy zainteresowań i predyspozycji zawodowych; wspomaganie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy; gromadzenie, opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych; udostępnianie klientom zasobów informacji zawodowych zgromadzonych w Centrach, Video CV oraz stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i elektronicznych baz danych; promowanie usługi dotyczącej wspierania rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników oraz udzielanie pracodawcom informacji zawodowej i porad zawodowych; prowadzenie banku programów z zakresu porad grupowych i spotkań informacyjnych; prowadzenie szkoleń i seminariów metodycznych dla pracowników powiatowych i wojewódzkiego urzędu pracy (w szczególności dla doradców

zawodowych i doradców klienta); rozwijanie współpracy z instytucjami rynku pracy oraz innymi instytucjami i organizacjami w zakresie propagowania poradnictwa zawodowego na każdym etapie życia człowieka; rozwijanie współpracy z akademickimi biurami karier i szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów w wejściu na rynek pracy;

Przewidywane efekty:
- liczba osób, które skorzystają z informacji zawodowej indywidualnie: 4950
- liczba osób, które skorzystają z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej: 1300
- liczba osób, które wezmą udział w spotkaniach informacyjnych grupowych: 490
- liczba pracodawców, którzy skorzystają z informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego: 21
- liczba opracowanych i zaktualizowanych informacji zawodowych o charakterze lokalnym na temat zawodów, szkół, pracodawców, projektów, przedsiębiorczości: 45
- liczba badań testowych, które zostaną przeprowadzone w zakresie diagnozy preferencji i kompetencji zawodowych: 130
- liczba instytucji, z którymi planowana jest współpraca w zakresie świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz osadzonych, bezdomnych i innych osób w trudnej sytuacji na rynku pracy: 8
- liczba spotkań dla studentów, absolwentów i doktorantów zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy: 7.

Zadanie 1.2 Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES

Cel: wspieranie mobilności na europejskim rynku pracy

Planowane działania:
Informowanie osób bezrobotnych i poszukujących pracy o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy, sytuacji na polskim i europejskim rynku pracy oraz prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy dla pracodawców z kraju i z zagranicy. Podejmowane będą działania informacyjne, promocyjne oraz porady na rzecz klientów EURES, mające na celu promocję mobilności na europejskim rynku pracy oraz wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy. Do realizacji działań będą wykorzystane różnego rodzaju narzędzia informacyjne i komunikacyjne, np. spotkania, seminaria, warsztaty, targi pracy, promocja w mediach, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, Skype, chaty online. Prowadzone będzie międzynarodowe pośrednictwo pracy poprzez przyjmowanie, upowszechnianie i realizowanie ofert pracy. Wspólnie z innymi partnerami na rynku pracy zostanie zorganizowana V edycja Olimpiady Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy.

Przewidywane efekty:
- liczba działań informacyjnych - warsztatów, spotkań, konferencji, seminariów – 15;
- liczba uczestników ww. działań – 300;
- liczba Olimpiad Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy – 1;
- liczba uczestników Olimpiady – 800;
- liczba targów pracy z udziałem kadry EURES – 5;
- liczba CV – 600;
- liczba pozyskanych ofert pracy– 800;
- liczba pozyskanych miejsc pracy – 3000;
- liczba indywidualnych kontaktów z osobami poszukującymi pracy i bezrobotnych z Polski – 7000;
- liczba indywidualnych kontaktów z poszukującymi pracy będącymi cudzoziemcami obywatelami UE/EOG – 100.

Zadanie 1.3 Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań powiatowych urzędów pracy

Cel: podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie

Planowane działania:
Realizacja przez PUP aktywnych programów rynku pracy skierowanych do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, służących zwiększeniu ich aktywności zawodowej i poprawie sytuacji na rynku pracy (finansowanych ze środków FP).

Planowane efekty:
- Liczba osób bezrobotnych, które uzyskają wsparcie:

- w ramach staży - 2677
- w ramach robót publicznych - 602
- w ramach prac społecznie użytecznych - 579
- w ramach prac interwencyjnych - 1401
- w ramach szkoleń - 708
- w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 523
- w postaci dofinansowania do wynagrodzenia osób 50+ - 75
- w ramach programu specjalnego - 66
- w postaci bonu szkoleniowego - 204
- w postaci bonu stażowego- 362
- w postaci bonu zatrudnieniowego - 79
- w postaci bonu na zasiedlenie – 153
- w postaci innych instrumentów rynku pracy – 283.

Zadanie 1.4 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych do 30 roku życia

Cel: zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób młodych do 30 roku życia poprzez refundację części kosztów wynagrodzenia

Planowane działania:
Refundacja przez powiatowe urzędy pracy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych przez pracodawcę lub przedsiębiorcę na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Po okresie refundacji pracodawca jest zobowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanej osoby jeszcze przez okres 12 miesięcy. Okres realizacji zadania: 2016 – 2018.

Przewidywane efekty:
- liczba osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia , którzy zostaną objęci wsparciem w roku 2016 – 889.

Zadanie 1.5 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPO WP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie zdolności zatrudnieniowej, zwłaszcza osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, wsparcie mobilności zasobów pracy
Planowane działania:
Wdrażanie zadania nastąpi poprzez realizację projektów:

1. pozakonkursowych skierowanych do Powiatowych Urzędów Pracy, które służą wdrażaniu instrumentów i usług rynku pracy obejmujących działania aktywizujące wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych;
2. konkursowych, których beneficjentem będą wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) obejmujących programy podnoszące aktywność zawodową i zdolność do zatrudnienia, uwzględniające m.in. następujące działania aktywizujące:
   - wsparcie psychologiczno – doradcze,
   - pośrednictwo pracy,
   - poradnictwo zawodowe,
   - warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania,
   - subsydiowanie zatrudnienia,
   - staże, praktyki zawodowe.

Przewidywane efekty:
- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie - 49,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie - 900,
- Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które zostaną objęte wsparciem w programie - 404,
- Liczba osób, które otrzymają bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 160,
- Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie - 1850,
- Liczba osób biernych zawodowo, które zostaną objęte wsparciem w programie – 82,
- Liczba osób o niskich kwalifikacjach , które zostaną objęte wsparciem w programie – 400.

Zadanie 1.6 Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPO WP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie aktywności zawodowej i zatrudnienia wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

Planowane działania:
Wdrażanie Działania 2.2 RPO WP 2014 – 2020 poprzez realizację projektów konkursowych, które obejmą udostępnienie usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat poprzez tworzenie nowych miejsc opieki.

Przewidywane efekty:
- Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3, które zostaną objęte wsparciem w programie – 138.
- Liczba nowoutworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - 138.

Zadanie 1.7 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1 PO WER

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. NEET) zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy w rozumieniu art. 33 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy)

Planowane działania:
Zadanie obejmuje wdrażanie Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy PO WER poprzez realizację projektów pozakonkursowych przez powiatowe urzędy pracy.
W roku 2016 będą realizowane następujące typy operacji:
1) Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
2) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
3) Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;
4) Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES);
5) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych;
6) Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

W ramach projektów pozakonkursowych planowane jest spotkanie robocze z przedstawicielami PUP, ogłoszenie, nabór oraz przeprowadzenie oceny wniosków PUP, podpisanie umów o dofinansowanie projektów PUP oraz realizacja projektów PUP.

Przewidywane efekty:
- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które zostaną objęte wsparciem w programie – 2354;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem – 1123.

Zadanie 1.8 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 PO WER

Cel: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. NEET) w szczególności osób niezarejestrowanych w PUP

Planowane działania:
Zadanie obejmuje wdrażanie Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy poprzez realizację projektów konkursowych.
W roku 2016 będą realizowane następujące typy operacji:
1) Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
2) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
3) Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;
4) Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych.

W ramach projektów konkursowych planowane jest spotkanie robocze, ogłoszenie, nabór oraz przeprowadzenie oceny wniosków, podpisanie umów o dofinansowanie projektów oraz realizacja projektów.
Przewidywane efekty:
- Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, które zostaną objęte wsparciem w programie - 275.

Działanie 2. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO – ZAWODOWEJ MŁODZIEŻY DEFAWORYZOWANEJ, W TYM Z GRUPY NEET.

Zadanie 2.1. Aktywizacja młodzieży defaworyzowanej w ramach działań OHP.

Cel: wyrównanie szans osób młodych w wieku 15 – 25 lat, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia
Planowane działania:
- Poradnictwo zawodowe–realizowane przez:
a) 3 Mobilne Centra Informacji Zawodowej w Białymstoku, Łomży i Suwałkach (indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe oraz informacje zawodowe), głównie dla młodzieży uczącej się i poszukującej pracy do 25 r.ż. w tym z małych miast i gmin na terenach wiejskich;
b) Młodzieżowe Centra Kariery w Augustowie, Kolnie, Hajnówce, Bielsku Podlaskim, Łapach, Zambrowie, Wysokiem Mazowieckiem i Grajewie. Świadczą one także usługi w zakresie promocji postaw przedsiębiorczości w ramach wspierania młodych ludzi w procesie planowania kariery zawodowej.

- Pośrednictwo pracy w Młodzieżowych Biurach Pracy OHP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach dla młodzieży uczącej się i poszukującej pracy do 25 r.ż., poszukiwanie i gromadzenie ofert pracy stałej i krótkoterminowej, ewidencja osób bezrobotnych, informacji o poszukiwanych zawodach na regionalnym rynku pracy. Udzielanie informacji o możliwości zdobycia zawodu lub przekwalifikowania, kierowanie na kursy zawodowe. W 2016 r. na realizację powyższego zadania składać się będzie również działalność Punktu Pośrednictwa Pracy (PPP) w Białymstoku oraz 6 Młodzieżowych Centrów Kariery w Augustowie, Grajewie, Kolnie, Hajnówce, Zambrowie i Wysokiem Mazowieckiem.

- Szkolenia (szkolenia zawodowe i kursy przyuczające do wykonywania określonego zawodu, podnoszące kwalifikacje, przekwalifikowujące bezrobotnych do zawodów i specjalności poszukiwanych na lokalnym rynku pracy), na których realizację w przedmiotowym zakresie składać się będzie działalność 2 Ośrodków Szkolenia Zawodowego w Hajnówce i Łapach, które funkcjonują w ramach Młodzieżowych Centrów Kariery.

- Giełdy Pracy umożliwiają osobom poszukującym pracy i bezrobotnym nawiązanie bezpośredniego kontaktu z pracodawcami oraz uzyskanie wiedzy na temat lokalnego rynku pracy. Osoby zainteresowane mają możliwość bezpośredniego kontaktu z pracodawcami oraz zapoznania się z wymaganiami i oczekiwaniami zawartymi w ofertach pracy.

Przewidywane efekty:
- wzrost poczucia własnej wartości w tym zawodowej, aktywizacja postaw społecznych i zawodowych w tym z zakresu przedsiębiorczości; zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy; wzrost wiedzy o lokalnym rynku pracy, zapotrzebowaniu i wymaganiach pracodawców w kontekście zatrudnienia; wzrost wiary we własne możliwości zawodowe; uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych, podniesienie już posiadanych, poszukiwanych na lokalnym rynku pracy; nawiązanie bezpośrednich kontaktów z pracodawcami; możliwość przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
- liczba młodzieży, w tym młodzieży bezrobotnej do 25 roku życia skorzysta z usług świadczonych przez doradców zawodowych MCIZ (pośrednictwo indywidualne i grupowe, szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy): 26 656;
- młodzież zaewidencjonowana w OHP: 12 465;
- liczba kursów: 12;
- liczba uczestników kursów: 120;
- liczba miejsc pracy, które zostaną pozyskane przez jednostki PWK OHP: 5 510;
- liczba młodzieży, która podejmie zatrudnienie za pośrednictwem jednostek PWK OHP: 4 800;

- liczba Giełd Pracy: 65;
- Targów Pracy: 12;

Zadanie 2.2 Aktywizacja osób młodych z grupy NEET

Cel: wyrównanie szans osób młodych w wieku 18 – 24 lata, którzy nie są zatrudnieni, nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu

Planowane działania:

Realizacja projektu „Równi na rynku pracy" w ramach programu „Gwarancje dla młodzieży" przez Podlaską Wojewódzką Komendę OHP. Program obejmuje młodych ludzi, którzy nie są zatrudnieni oraz nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET - not in employment, education or training).

Wsparcie OHP adresowane jest przede wszystkim do młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej (z powodu uwarunkowań rodzinnych oraz środowiskowych), w szczególności do osób wywodzących się z rodzin niepełnych, dotkniętych bezrobociem i ubóstwem. W ramach projektu realizowane będą: szkolenia zawodowe (w tym kursy przekwalifikowujące lub doskonalące, sześciomiesięczne staże zawodowe (wraz ze stypendium dla uczestników staży), szkolenia w zakresie umiejętności poszukiwanych przez pracodawców np. z zakresu kompetencji miękkich, językowych, komputerowych, kursu prawa jazdy, wsparcie pedagogiczno-psychologiczne, indywidualne wsparcie opiekuna/tutora, trening umiejętności społecznych (autoprezentacja, komunikacja itp.), poradnictwo zawodowe, nauka aktywnego poszukiwania pracy, pośrednictwo pracy lub pośrednictwo w zakresie organizacji staży, pomoc w podjęciu szkolenia zawodowego, stażu, a także pracy poza miejscem stałego zamieszkania. Projekt będzie kolejną edycją projektu realizowanego w 2015r.

Przewidywane efekty:

- liczba osób bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu – 100.

Zadanie 2.3 Promowanie zatrudnienia wśród osób należących do grupy NEET pochodzących z terenów wiejskich

Cel: promocja zatrudnienia i integracji społecznej wśród młodych mężczyzn należących do grupy NEETs, pochodzących z obszarów wiejskich, poprzez zwiększenie ich kompetencji i rozwój umiejętności zawodowych

Planowane działania:

Przeprowadzenie kompleksowej pomocy w zarządzaniu własnym zatrudnieniem i rozwoju kwalifikacji uczestników projektu pn: **„employMEN. Raise employment of young men by establishing innovative social enterprises"** realizowanego przez 11 partnerów z 7 krajów Europy Środkowej. Realizatorem projektu w województwie podlaskim jest **Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego**. Dzięki stałej współpracy z trenerami, uczestnicy projektu nabędą umiejętności znalezienia pracy oraz rozpoczną odpowiedni program edukacyjny. Działania nie przewidują standardowych kursów, ale dopasowane do ich indywidualnych potrzeb. Projekt obejmie swoim działaniem dwie (15 osobowe) grupy młodych mężczyzn. Zajęcia jednej grupy zaplanowane są na sześć miesięcy, co pozwala na przeprowadzenie dwóch rund szkolenia w czasie trwania projektu.

Aktywacja kompetencji i umiejętności męskiej grupy NEETs obejmuje następujące działania:

1. Socjalizację grupy: mobilizację uczestników za pośrednictwem organizacji młodzieżowych, pracowników socjalnych, instytucji działających na rzecz zwalczania bezrobocia.
2. Trening: rozwijanie kompetencji i umiejętności uczestników dzięki lokalnym i międzynarodowym warsztatom innowacyjnym, obozach młodych innowatorów społecznych – prowadzonych przez wykwalifikowanych trenerów.
3. Zaangażowanie: inspirowanie mężczyzn z grupy NEETs do podejmowania alternatywnych możliwości zatrudnienia w drodze przeniesionych społecznych innowacji; podnoszenie ich motywacji, by dostać pracę; łączenie z miejscowymi przedsiębiorcami, organizacjami, itd.

Każdy etap projektu będzie realizowany regionalnie i poddawany ewaluacji na poziomie ponadnarodowym, w celu wspólnego wypracowania zaleceń i strategii postępowania wobec grupy NEETs.

Przewidywane efekty:
- Liczba dokumentów polityki regionalnej dla integracji NEETs – 1;
- Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie integracji i aktywizacji grupy NEETs;
- Liczba przeszkolonych mężczyzn biorących udział w Akcjach Pilotażowych – 30;
- Liczba zatrudnionych mężczyzn biorących udział w Akcjach Pilotażowych - 10.

Działanie 3. WŁĄCZENIE ZAWODOWE I SPOŁECZNE OSÓB WYKLUCZONYCH LUB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.

Zadanie 3.1 Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ).

Cel: zwiększenie dostępu do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w szczególności osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności

Planowane działania:
W ramach realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku zadania wynikającego z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2011 r. Nr 127 poz. 721 z późn. zm.) w zakresie dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, realizowane będą działania:
- rozpatrywanie wniosków Organizatorów o dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- monitoring funkcjonowania istniejących zakładów aktywności zawodowej poprzez prowadzenie kontroli, pozyskiwanie sprawozdań o stanie zatrudnienia w ZAZ i wysokości wydatkowanych środków - w woj. podlaskim funkcjonują 2 zakłady aktywności zawodowej: ZAZ SOWA w Lipniaku i ZAZ KRES w Zambrowie;
- wspieranie powstawania nowych zakładów aktywności zawodowej poprzez dofinansowanie ze środków PFRON oraz środków samorządu województwa, kosztów tworzenia i działania nowopowstających zakładów aktywności zawodowej; jeden podmiot złożył wniosek o dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładu aktywności zawodowej w 2016 r.

Przewidywane efekty:
- liczba nowopowstałych zakładów aktywności zawodowej - 1
- liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej na koniec roku 2016 – 105

Zadanie 3.2 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach Działania 7.1 RPO WP 2014 – 2020.

Cel: zwiększenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na rzecz poprawy i wzmocnienia ich zdolności do zatrudnienia

Planowane działania:
W ramach zadania realizowane będą programy na rzecz integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej), zapewniające zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie. Przewiduje się również wspieranie usług reintegracji społeczno-zawodowej skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczonych

przez KIS i CIS, a także usług na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami w ramach ZAZ i WTZ. Wsparcie będzie również skierowane do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie niezbędnym do wsparcia tych osób w ramach programu. Wsparcie w ramach Działania będzie zmierzać do wzmocnienia współpracy instytucji zorientowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (m.in. instytucji pomocy społecznej, publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej).

Przewidywane efekty:
- przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej, wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej oraz zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 1870;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zostaną objęte wsparciem w programie – 56.

Zadanie 3.3 Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPO WP

Cel: tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych

Planowane działania:
Zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych poprzez działania mające na celu wzrost wiedzy i zaufania społecznego na temat ekonomii społecznej, a także ugruntowanie jej pozycji na lokalnym rynku. Ponadto tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie poprzez kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych.

Przewidywane efekty:
- Liczba miejsc pracy, które zostaną utworzone w przedsiębiorstwach społecznych – 355;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zostaną objęte wsparciem w programie – 1412;
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które zostaną objęte wsparciem – 111.

Zadanie 3.4. Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej.

Cel: odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych oraz zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, nabycie nowych umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do wykonywania określonych prac lub zadań zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych, zdobycie wiedzy w zakresie podjęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez osoby podlegające wykluczeniu społecznemu

Planowane działania:
Tworzenie centrów integracji społecznej finansowanych ze środków samorządu województwa przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Podstawowym zadaniem Centrum Integracji Społecznej jest reintegracja zawodowa i społeczna realizowana poprzez następujące usługi:
- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych;
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągania własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;

- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Przewidywane efekty:
- liczba osób, które zostaną objęte integracją zawodową i społeczną - 20,
- liczba osób, które podejmą własną działalność gospodarczą – 1,
- liczba osób, które podejmą zatrudnienie - 10,
- liczba osób, które usamodzielnią się ekonomicznie - 11.

5.3. PRIORYTET III. Poprawa kompetencji i kwalifikacji mieszkańców regionu.

DZIAŁANIE 1. PROMOWANIE I ROZWIJANIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW REGIONU W SZCZEGÓLNOŚCI PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW W ODNIESIENIU DO POTRZEB RYNKU PRACY

Zadanie 1.1 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPO WP 2014-2020

Cel: dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników na rzecz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP, poprawa sytuacji na rynku pracy osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn zakładu pracy

Planowane działania:
Wdrażanie działania nastąpi poprzez realizację projektów w trybie konkursowym, które obejmą wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement tj. m.in.:

- szkolenia pracowników wszystkich szczebli, w tym specjalistyczne szkolenia zawodowe,
- doradztwo edukacyjno-zawodowe,
- pośrednictwo pracy,
- staże,
- godzenia życia zawodowego i prywatnego.

Przewidywane efekty:
- Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, którzy zostaną objęci wsparciem w programie – 52.

Zadanie 1.2 Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Cel: wsparcie pracodawców w rozwijaniu kompetencji pracowników

Planowanie działania:
a) realizowane przez powiatowe urzędy pracy: finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy z przeznaczeniem na:

1. określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,
2. kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
3. egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
4. badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
5. ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

b) realizowane przez WUP: podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez MPIPS, badanie efektywności wsparcia udzielanego ze środków KFS, promocja KFS, konsultacje i poradnictwo dla pracowników w zakresie KFS.

Przewidywane efekty:
- liczba osób pracujących, które skorzystają ze wsparcia w ramach dofinansowania kształcenia ustawicznego – ok. 4000

DZIAŁANIE 2. PROMOWANIE I ROZWIJANIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO DOSTOSOWANEGO DO POTRZEB RYNKU PRACY

Zadanie 2.1 Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3, Poddziałania 3.3.1 i 3.3.2 RPO WP 2014-2020

Cel: podniesienie kompetencji uczniów szkół zawodowych zwiększających szanse na regionalnym rynku pracy

Planowane działania:
a) W ramach Poddziałania 3.3.1 realizowane będą następujące działania:
1. Popularyzacja kształcenia zawodowego realizowana w oparciu o wielosektorową współpracę w formie kompleksowych projektów partnerskich angażujących placówki systemu oświaty, pracodawców, podmioty specjalizujące się w poradnictwie edukacyjno-zawodowym, organizacje pozarządowe, przy wsparciu specjalistów w dziedzinie marketingu społecznego.
2. Realizacja kompleksowych programów rozwojowych poprzedzonych diagnozą potrzeb konkretnej szkoły/placówki kształcenia zawodowego (w tym uwzględniając sytuację na regionalnym i lokalnych rynkach pracy) wraz z opracowaniem i wdrożeniem programu wsparcia.
3. Współpraca szkół i placówek z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym mająca na celu lepsze dostosowanie oferty kształcenia do rzeczywistych potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy.
4. Staże i praktyki dla uczniów, nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu realizowane u pracodawców.
5. Rozwój poradnictwa zawodowo-edukacyjnego, przy jednoczesnej współpracy z pracodawcami.

Przewidywane efekty:
- Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które zostaną doposażone w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego – 35;
- Liczba uczniów , którzy zostaną objęci wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji i nabywania kwalifikacji w programie – 3800;
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy wezmą udział w stażach i praktykach u pracodawcy – 1732;
- Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy zostaną objęci wsparciem w programie – 56.

b) W ramach Poddziałania 3.3.2 realizowane będą następujące działania:
Stworzenie Centrum Kompetencji Białostockiego Obszaru Funkcyjnego poprzez:
1. Rozwój współpracy szkół zawodowych z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu lepszego dostosowania oferty kształcenia do rzeczywistych potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy obejmującej m.in.:
   - realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe,

- włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
- tworzenie klas patronackich w szkołach,
- tworzenie nowej oferty edukacyjnej we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących w oparciu o wyniki systematycznej diagnozy luk kompetencyjnych w firmach w zakresie branż, zawodów lub kompetencji kluczowych dla rozwoju BOF,
- dodatkowe zajęcia specjalistyczne dla uczniów umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy i kwalifikacji zawodowych,
- organizacja kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi,
- udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych,
- wsparcie szkół zawodowych/placówek kształcenia praktycznego w zakresie modernizacji oferty edukacyjnej i jakości kształcenia oraz dostosowania oferty do zdiagnozowanych potrzeb kompetencyjnych pracodawców poprzez programy rozwojowe (w tym podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej oraz infrastruktury edukacyjnej w ścisłej współpracy i konsultacji z pracodawcami).

2. Staże i praktyki dla uczniów, nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu realizowane u pracodawców;
3. Rozwój poradnictwa zawodowo-edukacyjnego uwzględniającego zdiagnozowane luki kompetencyjne, przy jednoczesnej współpracy z pracodawcami;
4. Wsparcie szkół/placówek kształcenia zawodowego w opracowaniu diagnozy ich potrzeb oraz programu wsparcia niezbędnych do przygotowania i realizacji przez szkołę programu rozwojowego uwzględniającego sytuację na regionalnym i lokalnych rynkach.

Przewidywane efekty:
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy wezmą udział w stażach i praktykach u pracodawcy – 67.
- Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy zostaną objęci wsparciem w programie – 15.

Zadanie 2.2 Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

Cel: przygotowanie zawodowe pracowników młodocianych

Planowane działania:
1) Przygotowanie, realizacja i nadzór nad przebiegiem procesu przygotowania zawodowego pracowników młodocianych zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych na umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.
2) Przeprowadzanie egzaminu sprawdzającego posiadanie przez kandydata wiedzy i umiejętności sprawnego wykonywania czynności obejmujących zakres przyuczenia w danym zawodzie.
3) Przeprowadzanie egzaminu na tytuł czeladnika i mistrza w zawodzie z zakresu danego zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy i klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Przewidywane efekty:
- Liczba uczniów, którzy przystąpią do egzaminu zawodowego przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej na tytuł czeladnika w zawodzie – 1400;
- Liczba kandydatów, którzy wezmą udział w przyuczeniu do wykonywania określonych czynności wchodzących w zakres danego zawodu potwierdzone egzaminem sprawdzającym – 50;
- Liczba kandydatów do uzyskania tytułu czeladnika i mistrza w zawodzie – 700.

5.4 PRIORYTET IV. Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy.

Działanie 1. PROMOWANIE I ROZWÓJ PARTNERSKIEGO PODEJŚCIA DO PODEJMOWANIA I REALIZACJI DZIAŁAŃ NA RZECZ RYNKU PRACY.

Zadanie 1.1. Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich.

Cel: zaangażowanie różnorodnych podmiotów działających lokalnie lub regionalnie w inicjatywy podejmowane na rynku pracy

Planowane działania:
Rozwijanie zainicjowanego w 2013 roku „*Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim*" którego celem jest promocja zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim poprzez wymianę informacji, inicjowanie i realizację przedsięwzięć, promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego i zawodowego w regionie oraz wspieranie działań na rzecz rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz upowszechnianie dobrych praktyk służących rozwojowi rynku pracy. Obecnie Partnerstwo tworzy 36 podmiotów z województwa podlaskiego.

Przewidywane efekty:
- spotkania w ramach partnerstwa – 2

Zadanie 1.2. Zlecanie działań aktywizacyjnych w województwie podlaskim - edycja 2015 - 2017

Cel: aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i doprowadzenie ich do zatrudnienia, rozwój partnerskiego podejścia w realizacji działań aktywizacyjnych pomiędzy urzędami pracy a agencjami zatrudnienia realizującymi działania aktywizacyjne.

Planowane działania:
Istotą tego zadania, realizowanego na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych (o ustalonym II lub III profilu pomocy), zmierzająca do podjęcia i utrzymania odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne.
W ramach edycji 2015 – 2017 usługą zlecania działań aktywizacyjnych, realizowaną przez Instytut Badawczo – Szkoleniowy Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, wybrany w ramach procedury zamówienia publicznego, objęto 818 osób długotrwale bezrobotnych z terenu działania 4 powiatowych urzędów pracy (Białystok, Grajewo, Łomża, Kolno).

Przewidywane efekty:
- doprowadzenie do zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych i utrzymanie przez osoby aktywizowane zatrudnienia przez okres minimum 14 dni (określono wskaźnik 50%), 90 dni (określono wskaźnik 30%).

Planowane działania:
W ramach zlecania działań aktywizacyjnych w latach 2016-2018, aktywizacją zawodową zostanie objętych 1 350 osób długotrwale bezrobotnych z terenu działania 5 powiatowych urzędów pracy (Białystok, Łomża, Sokółka, Augustów, Mońki). Realizator usługi zostanie wybrany w ramach procedury zamówienia publicznego. Zakończenie prac nad dokumentacją przetargową i opracowaniem założeń realizacji usługi planowane jest na I kwartał 2016 r.

Działanie 2. ROZWIJANIE I DOSKONALENIE SYSTEMU INFORMACJI O RYNKU PRACY, W TYM MONITOROWANIA I PROGNOZOWANIA POPYTU NA PRACĘ.

Zadanie 2.1 Monitorowanie lokalnych rynków pracy.

Cel: gromadzenie i przekazywanie bieżącej informacji o sytuacji na podlaskim rynku pracy

Planowane działania:
Przekazywanie sprawozdań statystycznych do Urzędu Statystycznego i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, opracowanie informacji miesięcznej o sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim i jej upowszechnianie, opracowanie meldunku wstępnego o bezrobociu i ofertach pracy i przekazanie do MRPIPS, opracowanie informacji na temat zgłoszeń zwolnień, zwolnień grupowych i zwolnień monitorowanych i przekazanie do MPIPS, opracowanie rocznej informacji o rynku pracy województwa podlaskiego w 2015 r. oraz półrocznej informacji o rynku pracy województwa podlaskiego w I półroczu 2016 r.

Przewidywane efekty:
- opracowania i materiały informacyjne przygotowywane cyklicznie i działania upowszechniające.

Zadanie 2.2 Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Cel: wsparcie samorządów powiatowych w prowadzeniu polityki szkoleniowej oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Planowane działania:

1. Prowadzenie **monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN)** (na podstawie danych z PUP) - jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. MZDiN jest realizowany przez WUP w Białymstoku od 2005 roku w oparciu o jednolite założenia metodyczne MRPiPS. W 2015 roku metodologia badania została zmieniona, a jego zakres rozszerzony o badanie ofert pracy w Internecie (WUP) oraz badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw w zakresie planów zatrudnieniowych (PUP). W wyniku monitoringu na poziomie regionalnym opracowywane są: wojewódzka informacja sygnalna za I półrocze oraz roczna diagnoza popytu i podaży pracy w województwie, wykorzystujące zestawienia tabelaryczne wygenerowane przez aplikację „Monitoring zawodów". MZDiN dostarcza informacji niezbędnych do bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych, zapewniając ich większą efektywność, przyczynia się do usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz do dostosowania kształcenia zawodowego do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy.
2. **Barometr zawodów** jest to krótkookresowa (jednoroczna) **prognoza zapotrzebowania na zawody** tworzona dla każdego powiatu w ramach paneli eksperckich przy udziale pracowników PUP. Badanie realizowane jest na zlecenie MRPiPS w ramach jednolitej metodologii. W wyniku badania na poziomie regionalnym opracowywany jest raport z wynikami badania oraz zestawienia prognozowanych trzech grup zawodów: deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych dla każdego z powiatów i dla województwa. Wyniki Barometru zawodów będą wykorzystywane przy tworzeniu planów szkoleniowych dla osób bezrobotnych na dany rok oraz pomocne w codziennej pracy doradców zawodowych i pośredników pracy w procesie doradztwa i w kontaktach z pracodawcami.

Przewidywane efekty:
Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych MZDiN
- realizacja 2 badań ofert pracy w Internecie i pozyskanie 2 baz ofert pracy,

- opracowanie 2 raportów wojewódzkich o charakterze diagnostycznym: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2015 roku, Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2016 roku
- publikacja Informacji sygnalnej za I półrocze 2016r.
- liczba prezentacji i wystąpień dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz popytu na pracę na spotkaniach i seminariach – 10.

Ww. raporty zostaną opublikowane na stronie internetowej WUP oraz przesłane do MRPiPS, a ich treść zaprezentowana podczas spotkań i seminariów.

Barometr zawodów BZ
- 14 moderowanych paneli eksperckich w PUP-ach,
- opracowanie 1 raportu wojewódzkiego z wynikami badania,
- wygenerowanie i publikacja 15 plakatów z wynikami badań.

Działanie 3. DOSKONALENIE OBSŁUGI KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY.

Zadanie 3.1 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych.

Cel: Aktualizowanie informacji o instytucjach szkoleniowych i ich ofercie
Planowane działania:
Aktualizowanie danych na temat instytucji szkoleniowych działających na podlaskim rynku szkoleniowym; uzupełnianie rejestru o nowopowstałe instytucje oraz instytucje już działające na rynku usług szkoleniowych, a ubiegające się o wpis do rejestru; udostępnianie zainteresowanym informacji na temat działających w regionie jednostek szkoleniowych w celu podnoszenia i poszerzania kwalifikacji zawodowych.

Planowane efekty:
- aktualna baza danych na temat instytucji szkoleniowych działających w regionie i przedmiotu działalności tych jednostek.

Zadanie 3.2. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji.

Cel: upowszechnienie i przekazywanie informacji o usługach świadczonych przez agencje zatrudnienia dla osób poszukujących pracy na terenie RP oraz u pracodawców zagranicznych w ramach pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej, promocja przepisów dotyczących praw i obowiązków agencji zatrudnienia względem bezrobotnych i poszukujących pracy, monitorowanie i wspieranie rozwoju agencji zatrudnienia.

Planowane działania:
Przyjmowanie wniosków o wpis do rejestru agencji zatrudnienia; wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej; sprawdzanie aktywności agencji na podstawie przyjmowanych rocznych sprawozdań z działalności; wydawanie decyzji o wykreśleniu z krajowego rejestru agencji zatrudnienia, monitorowanie działalności agencji poprzez wizyty monitoringowe.

Planowane efekty:
- aktualna baza danych na temat agencji zatrudnienia w regionie i prowadzonej przez nie działalności.

Zadanie 3.3 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego.

Cel: podniesienie kompetencji doradców zawodowych i jakości usług poradnictwa zawodowego

Planowane działania:

Doskonalenie rozwoju poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej świadczonych w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej działających w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Centrach Aktywizacji Zawodowej w powiatowych urzędach pracy poprzez:

- podwyższenie jakości usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej;
- podwyższenie kompetencji doradców zawodowych poprzez samokształcenie, udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach
- zwiększenie zbiorów informacji zawodowych i ich aktualizacja;
- wzbogacenie warsztatu pracy doradców zawodowych.

Przewidywane efekty:
- liczba szkoleń i seminariów dla pracowników powiatowych urzędów pracy i pracowników WUP (w szczególności doradców zawodowych i doradców klienta) – 8;
- liczba uczestników tych szkoleń – 95.

Zadanie 3.4 Działania informacyjno - promocyjne w ramach PO WER i RPO WP.

Cel: upowszechnianie informacji dotyczących działań na rzecz rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich oraz informacji o Europejskim Funduszu Społecznym

Planowane działania:
Przekazywanie potencjalnym beneficjentom, beneficjentom oraz potencjalnym uczestnikom projektów informacji dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego oraz informacji dotyczących działań WUP realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 - 2020.

Organizacja spotkań informacyjnych, mających na celu informowanie potencjalnych beneficjentów o ogłaszanych konkursach, zmianach w wytycznych i dokumentach programowych. Udział w targach, piknikach, festynach i imprezach masowych celem informowania społeczeństwa nt. działalności WUP w zakresie wdrażania PO WER.
Bieżące aktualizowanie serwisu internetowego WUP dot. PO WER i RPO WP, zamieszczanie na nim niezbędnych informacji, dokumentów programowych, wytycznych niezbędnych do przygotowania dokumentacji, w celu przedłożenia w odpowiedzi na ogłoszony konkurs. Planowane jest również wydanie publikacji i ulotek informujących o PO WER i RPO WP oraz przygotowanie reklamy w mediach.

Przewidziane efekty:
- Podniesienie świadomości potencjalnych beneficjentów i potencjalnych uczestników projektów PO WER i RPO WP do ubiegania się o wsparcie z FE,
- Zapewnienie wsparcia beneficjentom PO WER i RPO WP w realizacji projektów,
- Zapewnienie społeczeństwu informacji na temat projektów współfinansowanych z FE w ramach PO WER i RPO WP,
- Liczba konsultacji w ramach różnych form wsparcia w ramach PO WER – 500.
- Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego PO WER – 15 000,
- Liczba uczestników szkoleń w ramach PO WER dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów– 50,
- Liczba uczestników szkoleń dla beneficjentów RPO WP w województwie podlaskim – 50;
- Liczba odwiedzin serwisu RPO – liczba odwiedzin zakładki strony WUP poświęconej RPOWP – 10000,
- Liczba uczestników szkoleń w ramach RPO WP dla potencjalnych beneficjentów w województwie podlaskim - 50.

Zadanie 3.5 Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Cel: wypłata świadczeń pracowniczych ze środków FGŚP, dochodzenie zwrotu należności FGŚP, ochrona miejsc pracy.

Planowane działania:

1) Prowadzenie postępowań w sprawach o wypłatę świadczeń pracowniczych na podstawie składanych wniosków i wykazów lub odmowa wypłaty świadczeń w związku z brakiem podstaw prawnych do zaspokojenia roszczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
2) Prowadzenie postępowań windykacyjnych, w tym sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych w celu zwrotu należności FGŚP.
3) Prowadzenie postępowań w sprawie przyznawania i wypłaty świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych z FGŚP na podstawie wniosków i wykazów składanych przez przedsiębiorcę.

Przewidywane efekty:

- Uregulowanie roszczeń pracowniczych niezaspokojonych przez niewypłacalnych pracodawców, utrzymanie miejsc pracy u pracodawców, którzy wprowadzili przestój ekonomiczny lub obniżyli wymiar czasu pracy z powodu czasowego ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów, w tym do Federacji Rosyjskiej;
- Liczba prowadzonych postępowań na podstawie złożonych wniosków – 35;
- Liczba prowadzonych postępowań na podstawie złożonych wykazów – 11;
- Liczba umów o wypłatę świadczeń – 2.

Zadanie 3.6 Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy

Cel: ocena jakości obsługi klientów powiatowych urzędów pracy (osoby bezrobotne, poszukujące pracy, pracodawcy)

Planowane działania:

Określanie populacji badawczej na podstawie danych z PUP, wybór wykonawcy badania w procedurze przetargowej, odbiór baz danych z badania oraz odbiór raportu z badania.

Przewidywane efekty:

Określenie oczekiwań klientów wobec urzędu i stopnia spełnienia tych oczekiwań, określenie rankingu istotności wymiarów obsługi i stopni satysfakcji z poszczególnych wymiarów obsługi.

6. ROZDZIAŁ IV. Zarządzanie, monitorowanie i koordynowanie wykonania zadań w ramach PRPD/2016.

Przyjęto następującą strukturę zarządzania, monitorowania i koordynowania PRPD/2016:

1. Za koordynowanie przebiegu realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2016 r. odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku (Wydział Rynku Pracy).
2. PRPD określa działania przyjęte do realizacji na 2016 r., w ramach których realizowane będą zadania zgłoszone przez partnerów, przy czym część z tych zadań stanowi kontynuację z roku ubiegłego.
3. Partnerzy zgłaszający zadanie do realizacji w ramach PRPD odpowiedzialni są za jego realizację. Realizatorzy poszczególnych zadań ujętych w ramach danego działania (o związku zadania z realizacją działania stanowi charakter zadania; Załącznik nr 1 do PRPD zawiera wykaz

zgłoszonych zadań przyporządkowanych działaniom przyjętym na 2016 r.), monitorują efekty ich wdrażania i przedkładają informacje **roczne** z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, do dnia **31.01.2017 r.,** zawierające co najmniej:

1) nazwę priorytetu i nazwę zadania w ramach którego podejmowane były przedsięwzięcia,
2) zwięzłą charakterystykę realizowanego zadania (cel, wykonawcy, podjęte i zrealizowane działania),
3) wydatkowaną kwotę z podaniem źródła finansowania,
4) ocenę zgodności realizacji zadania z PRPD,
5) uzyskane efekty w ujęciu ilościowym i jakościowym,
6) wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.

4. Sprawozdanie roczne z realizacji PRPD na 2016 r. opracuje Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku **do dnia 28 lutego 2017 r**. Sprawozdanie zostanie przedłożone do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy i do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Podlaskiego.
5. Stopień realizacji założonych celów i efekty działań prowadzonych w obszarach priorytetowych będą monitorowane w oparciu o:
   1) analizę sprawozdań realizatorów poszczególnych zadań w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do PRPD,
   2) analizę wskaźników ogólnych (wykorzystanych w części z zalecanych w KPDZ) stanowiący załącznik nr 1.
6) Zasadę dialogu i współpracy z partnerami społecznymi jako element realizacji polityki rynku pracy przewidziano na poziomie planowanych do realizacji zadań w PRPD/2016. W strukturze zarządzania i koordynowania Planu udział partnerów wyraża się w wystąpieniu do partnerów rynku pracy z propozycją podjęcia wspólnych działań na rzecz opracowania Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie podlaskim i zgłoszenie zadań do opracowywanego dokumentu.

7. ROZDZIAŁ V. Finansowanie realizacji przyjętych zadań.

Główne źródła finansowania zadań w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r. to:

1. Europejski Fundusz Społeczny.
2. Fundusz Pracy.
3. Budżet Państwa.
4. Budżet Jednostek Samorządu Terytorialnego.
5. Środki własne partnerów.

Ostateczna wysokość nakładów na finansowanie założonych działań będzie zależała od aktywności projektodawców i zawartości merytorycznej projektów zgłaszanych na szczeblu wojewódzkim i krajowym, do dofinansowania z EFS oraz rezerwy środków FP pozostających w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wysokość środków Funduszu Pracy na finansowanie w samorządach powiatowych realizacji w roku 2016 programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia, zgodnie decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynosi 109 872,5 tys. zł, z czego:

- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 - kwota 13 551,5 tys. zł jest przeznaczona na realizację w powiatach województwa podlaskiego projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników,

- w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój 2014-2020 - kwota 24 144,2 tys. zł jest przeznaczona na realizację w powiatach województwa podlaskiego projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu

inwestycyjnego 8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.

W ciągu roku kalendarzowego aktywność samorządów powiatowych będzie również ukierunkowana na pozyskiwanie środków FP pozostających w rezerwie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Wysokość pozyskanych środków zależeć będzie od skuteczności poszczególnych powiatowych urzędów pracy czyli zawartości merytorycznej składanych projektów.
Informacje (szacowane) dotyczące poszczególnych zadań i źródeł ich finansowania są zawarte w syntetycznych zestawieniach tabelarycznych Załączników nr 2 i 4 do PRPD.

ZAŁĄCZNIK nr 1

Wskaźnik	źródło informacji
wskaźnik zatrudnienia wg BAEL ogółem w %: - osób w wieku 20-64 lat, - osób w wieku 15-64 lata, - kobiet w wieku 15-64 lata, - osób niepełnosprawnych (16 lat i więcej).	GUS
Współczynnik aktywności zawodowej ogółem w %: - osób w wieku 15-24 lata, - osób w wieku 55 lat i więcej	GUS
stopa bezrobocia wg BAEL (ogółem w %): - osób młodych w wieku 15-24 lata, - osób starszych w wieku 55-64 lata, - długookresowego (powyżej 12 miesięcy), - kobiet.	GUS
stopa bezrobocia (rejestrowanego)	GUS/WUP
Młodzież niekontynuująca nauki w wieku 18-24 lata	GUS
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (w %)	GUS
liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	GUS
liczba agencji zatrudnienia w województwie	WUP
Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia (w osobach)	WUP
Odsetek bezrobotnych objętych aktywnymi działaniami polityki rynku pracy	PUP/WUP
Efektywność zatrudnieniowa – stopa ponownego zatrudnienia uczestników programów rynku pracy	WUP/MPiPS
liczba bezrobotnych przypadająca na: - jednego zatrudnionego w urzędzie pracy, - jednego pośrednika pracy zatrudnionego w urzędzie pracy, - jednego doradcę zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy, - jednego specjalistę ds. rozwoju zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy,	WUP
Udział pośredników pracy wśród pracowników urzędów pracy ogółem	WUP
Udział doradców zawodowych wśród pracowników urzędów pracy ogółem	WUP
Udział specjalistów ds. rozwoju zawodowego wśród pracowników urzędów pracy	WUP
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	GUS

ZAŁĄCZNIK nr 2

ZADANIA ZGŁOSZONE DO PODLASKIEGO REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2016 r.

L.p.	Nazwa instytucji zgłaszającej zadanie	Nazwa zadania
Priorytet I ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI		
Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości		
Z. 1.1.	UMWP Departament EFS	Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3RPO WP 2014 - 2020
Z. 1.2.	PUP	Wspieranie osób bezrobotnych podejmowaniem działalności gospodarczej na regionalnym rynku pracy.
Z. 1.3.	PFRR	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w ramach Funduszu Pożyczkowego Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego
Z. 1.4	PFRR	Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą
Działanie 2. Promowanie postaw przedsiębiorczych.		
Z. 2.1.	WUP Białystok	Działania realizowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku, Łomży i Suwałkach w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych.
Priorytet II WSPARCIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY		
Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy (w szczególności osób 50+, kobiet, osób młodych do 30 roku życia, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami).		
Z. 1.1	WUP Białystok	Świadczenie usług poradnictwa zawodowego
Z. 1.2.	WUP Białystok	Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES
Z. 1.3.	PUP	Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy.
Z. 1.4.	PUP	Aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia
Z. 1.5.	WUP Białystok	Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPO WP
Z. 1.6.	WUP Białystok	Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPO WP.
Z. 1.7.	WUP Białystok/PUP	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1 PO WER
	WUP Białystok	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 PO WER
Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET.		
Z. 2.1.	KW OHP	Aktywizacja młodzieży defaworyzowanej w ramach działań OHP
Z. 2.2	KW OHP	Aktywizacja osób młodych z grupy NEET
Z. 2.3	PFRR	Promowanie zatrudnienia wśród osób należących do grupy NEET pochodzących z terenów wiejskich
Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.		
Z. 3.1.	WUP Białystok	Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ)
Z. 3.2.	UMWP Departament EFS	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach Działania 7.1 RPO WP 2014 - 2020
Z. 3.3	UMWP Departament EFS	Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3

		RPO WP 2014 – 2020.
Z. 3.4.	ROPS	Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej
Priorytet III POPRAWA KOMPETENCJI I KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU		
Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy		
Z. 1.1.	WUP Białystok	Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPO WP 2014-2020
Z. 1.2.	WUP Białystok	Krajowy Fundusz Szkoleniowy
Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy		
Z. 2.1.	UMWP Departament EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach Działania 3.3 RPO WP 2014-2020
Z. 2.2.	Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego
Priorytet VII ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI I JAKOŚCI OBSŁUGI RYNKU PRACY		
Działanie 1. Promowanie i rozwój partnerskiego podejścia do podejmowania i realizacji działań na rzecz rynku pracy.		
Z. 1.1.	WUP Białystok	Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich
Z. 1.2.	WUP Białystok	Zlecanie działań aktywizacyjnych w województwie podlaskim – edycja 2015 - 2017
Działanie 2. Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji o rynku pracy w tym monitorowania i prognozowania popytu na pracę.		
Z. 2.1.	WUP Białystok	Monitorowanie lokalnych rynków pracy.
Z. 2.2.	WUP Białystok, PUP	Monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.
Działanie 3. Doskonalenie obsługi klientów urzędów pracy.		
Z. 3.1.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych
Z. 3.2.	WUP Białystok	Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia, wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji
Z. 3.3.	WUP Białystok	Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego
Z. 3.4.	WUP Białystok	Działania informacyjno – promocyjne w ramach PO WER i RPO WP
Z. 3.5.	WUP Białystok	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
Z. 3.6.	WUP Białystok	Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy

ZAŁĄCZNIK nr 3

Partnerzy Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2016r.

Nazwa jednostki	Adres
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku	ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok
Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie	ul. Mickiewicza 2, 16-300 Augustów
Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku	ul. Pogodna 63/1, 15-365 Białystok
Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim	ul. 3Maja 17, 17-100 Bielsk Podlaski
Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie	ul. Strażacka 6a, 19-200 Grajewo
Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce	ul. Piłsudskiego 10A, 17-200 Hajnówka
Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie	ul. Wojska Polskiego 46, 18-500 Kolno
Powiatowy Urząd Pracy w Łomży	ul. Nowogrodzka 1, 18-400 Łomża
Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach	ul. Wyzwolenia 22, 19-100 Mońki
Powiatowy Urząd Pracy w Sejnach	ul. Łąkowa 26, 16-500 Sejny
Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach	ul. Leg. Piłsudskiego 3, 17-300 Siemiatycze
Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce	ul. Kryńska 40, 16-100 Sokółka
Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach	ul. Kościuszki 71a, 16-400 Suwałki
Powiatowy Urząd Pracy w Wysokiem Mazowieckiem	ul. 1 Maja 8, 18-200 Wysokie Mazowieckie
Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie	ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	ul. Poleska 89, 15-874 Białystok
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Kombatantów 7, 15-110 Białystok
Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku	ul. Pozioma 4, 15-399 Białystok
Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku	ul. Warszawska 6, 15-950 Białystok
Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	ul. Starobojarska 15, 15-073 Białystok

ZAŁĄCZNIK nr 4

Szacunkowy plan budżetu PRPD/2016 (zadań zgłoszonych przez partnerów) (w tys. zł)

Zadania	Ogółem	Z tego								
		środki krajowe						środki zagraniczne		
		FP	PFRON	budżet państwa	budżet jst	inne środki publ.	środki prywat.	EFS	EFRR	inne środki UE
PRIORYTET I. Rozwój przedsiębiorczości										
Działanie 1. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości										
1.1Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach Działania 2.3 RPO WP.	**21 052,63**			2 090	1 052,63			17 910		
1.2 Wspieranie osób bezrobotnych podejmowaniem działalności gospodarczej.	**9 438,71**[16]	9 438,71[16]								
1.3 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w ramach Funduszu Pożyczkowego Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego	**13 000**						3 000		10 000	
1.4 Zapewnienie usług informacyjnych i szkoleniowych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	**365,8 tys. EUR**			146,3 tys. EUR						219,5 tys. EUR
Działanie 2. Promowanie postaw przedsiębiorczych										
2.1 Działania realizowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Białymstoku, Łomży i Suwałki w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych	*									
PRIORYTET II. Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy										
Działanie 1. Zwiększenie adaptacyjności i wsparcie mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy (w szczególności osób 50+, kobiet, osób młodych do 30 roku życia, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami).										
1.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego	*									
1.2 Świadczenie usług międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES.	*									
1.3 Zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach działań urzędów pracy.	**56 778,57**[16]	56 778,57[16]								
1.4 Aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia	**23 687,7**	23 687,7								
1.5 Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób	**24 021,4**	14 021,4		1 000			500	8 500		

[16] Kwota szacowana w odniesieniu do limitu Funduszu Pracy ustalonego na 2015 rok

poszukujących pracy, przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy w ramach Działania 2.1 RPO WP										
1.6 Wdrażanie rozwiązań na rzecz równowagi praca – życie w ramach Działania 2.2 RPO WP	**10 500**						1 575	8 925		
1.7. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe w ramach Działania 1.1 PO WER	**23 887,76**			3 755,16				20 132,60		
1.8 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe w ramach Działania 1.2 PO WER	**2 000**			214,4			100	1 685,6		
Działanie 2. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej młodzieży defaworyzowanej, w tym z grupy NEET.										
2.1 Aktywizacja młodzieży defaworyzowanej w ramach działań OHP	**2 307**	286		2 021						
2.2 Aktywizacja osób młodych z grupy NEET	**									
2.3 Promowanie zatrudnienia wśród osób należących do grupy NEET pochodzących z terenów wiejskich	**741**						127			614
Działanie 3. Włączenie zawodowe i społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.										
3.1 Dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej (ZAZ)	**1 731,3**		1 425,1		306,2					
3.2 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach Działania 7.1 RPO WP	**40 000**			2 105,26				37 894,74		
3.3 Wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa podlaskiego w ramach Działania 7.3 RPO WP	**24 000**			2 526,32				21 473,68		
3.4 Zatrudnienie socjalne poprzez tworzenie centrów integracji społecznej	**40**				40					
PRIORYTET III. POPRAWA KOMPETENCJI I KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU										
Działanie 1. Promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu w szczególności pracowników i pracodawców w odniesieniu do potrzeb rynku pracy										
1.1 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian w ramach Działania 2.4 RPO WP	**1 200**			120			60	1 020		
1.2 Krajowy Fundusz Szkoleniowy	**4 600**	4 600								
Działanie 2. Promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy										
2.1 Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki w ramach	**51 526,32**			5 016	3 526,32			42 984		

Działania 3.3 RPO WP										
2.2 Działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości z zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego	**7 595**	3 756,67					3 838,33			
PRIORYTET IV. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI I JAKOŚCI OBSŁUGI RYNKU PRACY										
Działanie 1. Promowanie i rozwój partnerskiego podejścia do podejmowania i realizacji działań na rzecz rynku pracy.										
1.1 Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich	*									
1.2 Zlecanie działań aktywizacyjnych w województwie podlaskim	**15 271,3** w tym: Edycja 2015 – 2017 **5 558,9** Edycja 2016 – 2018 **9 712,4**	15 271,3 w tym: Edycja 2015 – 2017 5 558,9 Edycja 2016 – 2018 9 712,4								
Działanie 2. Rozwijanie i doskonalenie systemu informacji o rynku pracy w tym monitorowania i prognozowania popytu na pracę										
2.1 Monitorowanie lokalnych rynków pracy.	*									
2.2 Monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.	*									
Działanie 3. Doskonalenie obsługi klientów urzędów pracy										
3.1 Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych	*									
3.2 Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia, wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia i monitorowanie działalności agencji	*									
3.3 Doskonalenie usług poradnictwa zawodowego	*									
3.4 Działania informacyjno – promocyjne w ramach PO WER i RPO WP	**168,7** w tym: PO WER **85,95** RPO WP **82,75**				25,92 w tym PO WER 13,51 RPO WP 12,41			142,78 w tym PO WER 72,44 RPO WP 70,34		
3.5 Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	*									

3.6 Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy	*									

* zadanie realizowane ze środków własnych przeznaczonych na działalność bieżącą
** budżet zadania na etapie opracowywania

Zestawienie zbiorcze (w tys. zł)

Priorytet	FP	PFRON	BP*	BJST	Środki prywatne	EFS	EFRR	Inne UE	Ogółem
Priorytet I	9 438,71		2 090 oraz 146,3 EUR*	1 052,63	3 000	17 910	10 000	219,5 EUR*	**43 491,34 oraz 365,8 EUR***
Priorytet II	94 773,67	1 425,1	11 622,14	346,2	2 302	98 611,62		614	**209 694,73**
Priorytet III	8 356,67		5 136	3 526,32	3 898,33	44 004			**64 921,32**
Priorytet IV	15 271,3			25,92		142,78			**15 440**
Razem:	**127 840,35**	**1 425,1**	**18 848,14 oraz 146,3 EUR**	**4 951,07**	**9200,33**	**160 668,4**	**10 000**	**614 oraz 219,5 EUR***	**333 547,39 oraz 365,8 EUR***

*kwota w tys. EUR